

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga št. 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Obnovitev poslovanja našega zadružništva

Vsa naša javnost je z veseljem sprejela vest, da je delo za obnovo likvidnosti našega zadružništva lepo napredovalo. Po letih krize je bila to najradostnejša vest o boljši bodočnosti naših denarnih zavodov, zlasti pa zavodov malega človeka in našega kmeta: podeželskih zadrug. S tem se začne nova doba poslovanja za naše podeželske zadruge, ki je že toliko zaželjena in nujno potrebna našemu narodu.

Ureditev kmečkih dolgov z dne 26. septembra 1936 je dala i kmetom-dolžnikom i njih upnikom jasno sliko, kako bo treba poslej plačevati dolgove. S tem je uredba prekinila dotedanjo prakso samih odlogov plačil in sličnih ukrepov, ki niso prinašali drugega kot novo zmedo v gospodarstvo, niso pa prinesli onega ozdravljenja, ki je bilo tako nujno potrebno. Uredba je doživela mnogo kritik, upravičenih in neupravičenih, priznati pa ji je treba vsaj eno, da je napravila jasno sliko, kaj morejo pričakovati denarni zavodi od svojih dolžnikov-kmetov. Z ureditvijo kmečkih dolgov pa je postalo zopet še bolj aktualno vprašanje likvidnosti denarnih zavodov. Z ureditvijo kmečkih dolgov po septembrski uredbi je bila dana tudi podlaga za obnovo likvidnosti predvsem onih zavodov, ki so imeli največ kmečkih terjatev.

Vse do zadnjega je akcija za obnovo likvidnosti vseh naših denarnih zavodov le počasi in postopno napredovala. Žal smo pri tem zamudili mnogo psihološko ugodnih prilik, ko bi lahko vprašanje likvidnosti rešili z mnogo manjšimi težavami in žrtvami kot sedaj. Toda zaman je govoriti o zamujenih prilikah. Nekateri zavodi so si pomagali sami, pri drugih, kjer je bil merodajno zastopan inozemski kapital, je bilo z likvidnostjo vse drugače kot pri domačih zavodih, ki so bili navezani sami nase. Večja mesta v Sloveniji so si poskrbela posojila pri Državni hipotekarni banki in jih dala na razpolago svojim hranilnicam, ki so postopno začela oproščati zamrznjene vloge. Pokazalo se je tudi, da je bil položaj mestnih zavodov lažji, ker je pri njih vendar le stalno bilo nekaj življenja, dočim so najslabše odrezali oni zavodi, ki so imeli pretežno kmečke terjatve. To so bile v prvi vrsti naše podeželske zadruge, organizacije malih ljudi, ki niso mogli iz lastnih sredstev izvesti likvidnosti in se tako postaviti na lastne noge.

Tudi so z izboljšanjem konjunktura mnogi dolžniki mestnih zavodov postali zopet plačeviti, tako da so aktivna mestnih zavodov bila vedno bolj, kar je vse imelo za posledico lažjo obnovo likvidnosti.

V takem položaju je bilo potrebno, da se tudi našim zadrugam preskrbe potrebna sredstva za obnovo likvidnosti, da se obnovi zaupanje vsaj sedaj, ko že drugi uživajo blagodat izboljšanja konjunktura. Tudi moramo misliti na bodoče kreditiranje našega kmeta, ki je v letih krize ostal brez pravega in najcenejšega vira kreditov. Vse to je narekovalo čimprejšnjo in uspešnejšo akcijo za obnovo likvidnosti naših zadrug. Velik korak je bil napravljen s tem, da sta Narodna banka in Poštna hranilnica sklenili lansko leto dajati denarnim zavodom — Narodna banka bankam in regulativnim hranilnicam, Poštna hranilnica zadrugam — posojila na dobroimetja pri Privilegirani agrarni banki in na 3% državne obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov do 50% zneska, ki ga lahko zavodi dajo v zastavo za posojila. To je pomenilo, da bodo lahko zavodi dobili znatne vsote gotovine na terjatve, ki bi jim sicer prišle plačane šele v dolgi vrsti let. Samo za Slovenijo se ceni, da bo Poštna hranilnica dala takih posojil zadrugam okoli 100 milijonov dinarjev, kar pomeni znaten napredek v primeri s prejšnjimi časi, ko je bilo vprašanje kmečkih dolgov sploh vedno — odlagano.

Še večji napredek akcije za upostavitve likvidnosti naših zadrug pa je bil napravljen s posojilom naše banovine za zadruge. Kot je našim čitateljem znano, je naša banovina razpisala posojilo 63 milijonov dinarjev za sanacijo zadružništva. Podpisala je to posojilo skoraj v celoti Poštna hranilnica, ki je s tem pokazala, da si je v svesti svoje naloge, ki jo ima pri obnovitvi likvidnosti našega zadružništva v zvezi s kmečkimi dolgi. To posojilo je potem prejela Zadružna zveza v Ljubljani kot največja osrednja organizacija slovenskega zadružništva in kjer je imela tudi ogromna večina naših kmečkih zadrug svoje naložbe. S tem je omogočeno, da Zadružna zveza opravi del vlog, katere izplača včlanjenim članicam, ki bo lahko zopet s temi in drugimi sredstvi lahko veliko več izplačevala svojim vlagateljem kot prej.

Pri številnih zadrugah bodo zadostovali prav majhni zneski za pomirjenje potreb zlasti malih vlagateljev, pri nekaterih zadrugah bo treba dati nekoliko več na razpolago vlagateljem. Pripravljeni pa smo, da bo ogromna večina vlagateljev dvignila samo ono, kar v resnici potrebuje in da bo pustila svoje vloge naprej v zavodih, do katerih ima lahko popolno zaupanje. Tudi je pričakovati, da vlagatelji ne bodo trosili eventualno dvignjenih zneskov za potrebe, ki niso nujne.

S sedaj na razpolago stoječimi zneski je storjen prvi korak za popolno obnovo likvid-

Franco prodrl rdečo fronto pri Granadi Nacionalistična Španija je dobila novo vlado

Salamanca, 31. januarja. b. Uradno poročajo, da so nacionalistične čete v teku večerajšnje dne z nenadnim sunkom prodrle republikanske fronte pri Granadi. Nacionalistične sile so s silovitim naskokom razbile republikansko fronto v širini 20 km ter v naglem tempu prodrle 5 km globoko. Republikanci so imeli ogromne izgube, ker jih je nacionalistični nenadni naskok zelo iznenadil. Nacionalisti so davi odločno nadaljevali ofenzivo, ker hočejo izkoristiti svoj prvi uspeh in se utrditi na zavzetih položajih, s katerih bodo ofenzivo naglo nadaljevali.

Sevila, 31. januarja. b. General Queipo de Llano poroča, da so nacionalistične čete prebile republikansko fronto 20 km na široko in sicer pri Granadi. Nacionalisti so zavzeli več važnih gorskih postojank, ki jim bodo omogočile uspešno nadaljevanje ofenzive.

Nacionalistična letala so v nedeljo silovito bombardirala katalonsko prestolnico Barcelono. Uradno poročajo, da je bilo 280 smrtnih žrtev, okoli 700 pa ranjenih. Materialna škoda je velika. Nacionalistične eskadre so izvršile napad med 9—11. Pojavile so se nenadoma nad mestom ter vrgle več ton bomb. Bombardiranje ki je

bilo eno izmed najstrašnejših v dosednji španski državljanski vojni, je trajalo 5 minut. Med ubitimi je mnogo baskovskih otrok, ki so bili v svojem taborišču. Življenje si jih je rešilo le 27.

Salamanca, 31. januarja. AA. Nacionalistično poveljstvo je izdalo tole poročilo: Sovražnikovi napadi na sektorju Jace so bili odbiti. Nasprotniki so imeli velike izgube. Cel rdeči bataljon je bil uničen. Čete nacionalistične južne armade so večeraj izvršile več operacij na sektorju Grania Torejmoza s popolnim uspehom. Zavzele so vrhove gorovja Ceutio in vse višine okrog Marduena. Tako sedaj kontroliramo vse področje okrog svinčenega rudnika.

Na teruelški fronti smo odbili vse rdeče napade. Nacionalistične čete so uničile 6 tankov sovjetskega izdelka. Ujeli smo nad 300 častnikov in miličnikov. Na bojišču je obležalo 415 ubitih in mnogo vojnega materiala.

Nova vlada

San Sebastian, 31. januarja. AA. Te dni bo objavljena naslednja lista nove španske vlade: predsednik general Franco, minister za zunanje

zadeve general Jordano, prosvetni minister San Rodriguez, pravosodni minister grof Rodez, minister za javno varnost general Matinez Anido, minister vojske general Orga, minister vojne mornarice admiral Seruela, minister za letalstvo Cindelan, minister za trgovino in industrijo Suansez, minister za javna dela Pena, minister za kmetijstvo Gomez Pu, minister portfelja Raymondo Fernandez Huesta.

Nekateri izmed njih so si pridobili velike zasluge že za časa Prima de Rivera. General Jordano je bil visoki komisar v Maroku, Rodriguez je bil član narodnega predstavništva, Martinez Anido minister za notranje zadeve, Suansez je bil član uprave tovarn orožja. Fernandez Huesta generalni tajnik španske unitaristične stranke, grof Rodez pa šef stranke tradicionalistov.

Nacionalna vlada je sklenila izdati štiri nove serije znamk, in sicer po 20 santimov violetne barve s sliko katedrale v Cavadongi, po 30 santimov katedrale v Palmi na Mallorci, po 50 santimov s sliko Alcazara v Segoviji in po 1 peseto sive barve s sliko katedrale v Leonu. Te marke bodo v prometu le od 10. februarja do 11. decembra t. l.

Princesa Julijana rodila — hčerko Samo 51 topovskih strelav

Amsterdam, 31. jan. c. Nizozemska je dobila prestolonaslednico! Ta vest je danes dopoldne ob 9.59 zajela vso Nizozemsko in vse njene razsežne kolonije po svetu. Vsega ljudstva se je polastilo silno navdušenje, ki ponekod presega skoraj da že vse meje.

Veseli dogodek na nizozemskem dvoru je potekel v redu. Preden so začeli topovi bobneti svojih 51 strelav, ki spremljajo rojstvo princese na kraljevskih dvorih, so že s posebnimi velikimi Siemensovimi aparati vest naravnost z gradu Soestdijk razglasili vsem uredništvom listov, vsem radijskim postajam, vojaškim posadkam in državnim uradom. Po vseh pristaniščih so začele tuliti sirene in po vseh cerkvah je zvonjenje naznanjalo, da je izpolnjeno pričakovanje nizozemskega naroda. Nad vsemi in oddaljenimi naselji so se pojavljala letala in tudi oznanjala, da je kraljevska družina dobila princeso.

Prestolonaslednica Julijana je rodila v gradu Soestdijk, kjer je bivala že poldrugi mesec. S svojim soprogom princem Lippe Bisterfeldom se je poročila v decembru leta 1936. Ze poroko so v vsej Nizozemski proslavili zelo veselo. Tem bolj radovedno pa je bilo sedaj ljudstvo na veseli dogodek v kraljevski družini. Ze sedaj vlada Nizozemske kraljica in po njej bo zavladala princesa Julijana. Po določitvi dinastičnega reda namreč soproj kraljevske princese ne more biti kralj. Sedaj pa se je v nizozemski kraljevski družini rodila zopet hčerka in če ne bo moških otrok, tedaj bo po določitvi ustave tudi v tretje po vrsti vladala na nizozemskem prestolu kraljica.

Naravno je, da so množice napeto pričakovale, ali bo sedaj rojen moški potomec. Ko je danes dopoldne zadonelo samo 51 strelav, pa navdušenje ni bilo nič manjše. Vse okoliščine so bile že tako znane, da so vsi računali na dogodek kmalu po prvi polovici meseca januarja. Časopisi so pisali samo še o tem in slike so vsak dan kazale, kako

nosti naših zadrug. Seveda je treba to izvesti postopno, da ne doživimo razočaranja, ki so možna. Vedeti pa moramo tudi, da je po tolikih letih nelikvidnosti še vedno toliko nezaupanja, da ga je težko odpraviti z enim samim zamahom in da mora nujno biti vsaka akcija za upostavitve likvidnosti oprezna. Smatramo pa, da bodo naši ljudje znali ceniti pomen te akcije in da bodo rade volje podprli to akcijo, ki gre za to, da obnovi enega najvažnejših gospodarskih faktorjev našega podeželja, naše kmečko zadružništvo.

Poleg obnove likvidnosti našega zadružništva moramo misliti še dalje, na obnovo posojilo dajalne funkcije naših zadrug. To je še bolj važna stvar, saj smo v dolgi dobi 6 let imeli priliko videti, kaj je pomenilo zadružništvo kot posojilodajalec našemu kmetu in kako zelo se je razpaslo pri nas oduševstvo z vsemi slabimi posledicami. Pot do tega pa je še dolga in težavna in kdaj bomo prišli zopet do starega stanja, je v največji meri odvisno od obnove likvidnosti naših kmečkih zadrug.

Vsekakor moramo biti hvaležni, da je akcija za upostavitve likvidnosti doživela zdaj odločen napredek. Kdor ve, koliko truda je stalo pripraviti prav vse merodajne faktorje izven naših krajev, ki niso poznali dovolj zgodovine, pomena in uspehov našega zadružništva, da je bila omogočena tako velika potezna akcija, zna tem bolj ceniti sedanjí uspeh. Še bolje pa bo cenila to akcijo bodočnost, ki bo pokazala, kako prav je bilo, da smo obnovili likvidnost našega zadružništva, čeprav s težkimi žrtvami.

postavajo vojakovi okoli topov in čakajo na znak, kazale so nestrpne častnike, ki vihte na vsak migljaj z gradu svoje fotografske aparate in vsi mednarodni filmski žurnali so že izčrpali vse motive pričakovanja in jih razvijali po vseh platnih evropskih in svetovnih kinematografih. Toda »večselega dogodka« še ni bilo. Baje so se začeli prav hudo razburjati razni trgovci, ki so si nabavili ogromne skladišnice spominkov, ki so nosili napise »Januar 1938«. Kakšna izguba, če ne bi tako rekoč v »zadnjem trenutku« usoda ne upoštevala žalosti teh trgovcev in za nekaj ur pravočasno poslala veselja v dobrodušno Nizozemsko.

Veseli se je takorekoč bliskovito razneslo po vsej deželi. Ze prej je bilo objavljeno, da je vlada proglasila dan dogodka na dvoru za narodni praznik. Iz šol so takoj izpustili vso mladino, ki je šla vzklikati po ulicah. V starodavnih mestih so se na ulice vsipali glasniki in starodavnih oblekah raznih obrtniških in stanovskih organizacij in v svečanih sprevedih z raznih trgov oznanjali, kaj se je zgodilo na dvoru. Vse hiše so zasijale v zastavah in napis »Naj živi dinastija nassauko-oranska« je pač najskromnejše, kar si je nabavila vsaka hiša. Stara pristaniška mesta so si tudi že poprej določila spored proslav in način proglasitve.

Razkroj Kitajske

Pekinska vlada proglaša Canghajseka — za upornika

Sanghaj, 31. jan. b. Na severnem Kitajskem so Japonci izvedli spremembo in razpustili vlado samostojnega Hopeja. To pokrajino so priključili pod oblast vlade v Pekingu. V razložitvi zaradi razpusta poudarja japonska vlada, da je program hopejske vlade identičen z onim pekinske vlade in zaradi tega obstoj hopejske vlade ni bil več potreben. Od jutrišnjega dne preneha vlada v Hopeju, njeno dolžnost pa bo prevzela vlada v Pekingu.

Predsednik samostojne vlade v Pekingu je danes v imenu vlade izdal proglas na narod, v katerem izjavlja, da se nova kitajska vlada v Pekingu za vselej loči od Canghajskove vlade, ki jo ne samo odklanja kot vrhovno oblast na Kitajskem, marveč jo proglašata tudi za nezakonito. Marsal Canghajsek, tako pravi proglas, je potrosil ogromne vsote denarja za borbo proti Japoncem, za borbo, v kateri je do zdaj padlo 1 milijon nedolžnih kitajskih žrtev, a končni uspeh teh ogromnih žrtev je bil, da so Japonci ozemlje zavojevali, pri čemer je zaradi vojnih operacij trpela kitajska zemlja. Nova kitajska vlada bo tesno sodelovala z Japonci, da vzpostavi red in mir na Daljnem vzhodu in da enkrat za vselej reši Kitajsko od komunistične nevarnosti.

Sanghaj — prestolnica bodoče Kitajske

Pariz, 31. januarja. Dopisnik »Paris Soire« v Sanghaju je obiskal poveljnika japonske mornarice admirala Hasegavo in poveljnika suhozemske vojske generala Matsuija, da izpovesta svoje namene na Kitajskem.

Prvi je dopisniku odgovoril, da bo japonska mornarica brzkone zasesti otok Hainan, čeprav tega ne bi rada storila. Toda dokler zasedba Kantonu ni določena, Japonci tudi tega otoka ne bodo zasedli. Admiral je odločno izjavil, da nikdar ne bo napadel Hongkonga.

General Matsui je bil bolj gostobeseden in je izjavil, da je nezadovoljen s Francozi, ki v francoski koncesiji dopuščajo protijaponsko

Novorojena princesa je sedaj bodoča prestolonaslednica, če se za njo ne rodi princ, ki po določitvi dinastičnih uredb postane takoj prestolonaslednik. Princesa je že dobila tudi ime, in sicer so ji določili ime Ema.

Amsterdam, 31. jan. m. Iz dvorca Soestdijk poročajo, da je združenost stanijske Nj. Vis. prestolonaslednice Julijane in njene princesinje zelo dobro. Holandska vlada je na današnji dan po rojstvu princesinje objavila ukaz, s katerim podeljuje amnestijo za vse disciplinske kazni v vojski in mornarici.

propagando. Ako se bo to nadaljevalo, se bodo Japonci razjezili in bodo morali storiti gotove korake. Glede bodoče organizacije Kitajske meni general Matsui, da bo pač treba najprej organizirati večje število neodvisnih kitajskih vlad na severu, v sredini in na jugu Kitajske. Toda končno bo treba ustanoviti eno samo vlado ki bo imela svoj sedež v Sanghaju. Mesta Hankava on noče zasesti, čeprav bi to storil silno lahko, toda Japonska ne želi, da bi se razdejanje, ki se je zgodilo v Sanghaju, spet ponovilo. On bo raje počakal, da se utrdi samostojne vlade v Pekingu, v Sanghaju in v Kantonu. To bo največji udarec za Canghajsko, ki ga osebnopozna, o katerem dobro ve, da ni komunist in da tudi nikoli ne bo in da hoče Ruse samo izkoristiti, da uresniči svojo osebnopozna častihlepnost. Z njim se Japonci ne bodo več pogajali. Pomoc velesil Kitajski ni igrala bogve kakšne vloge. Vendar pa mu je znano, da so v kitajski armadi nemški generalstabsni svetovalci. Nemški general Falkenhausen je še vedno v Canghajskovem štabu. Toda to Japoncem ne vne-mirja. Vojna bo še dolgo trajala. Lahko se podaljša še na celo leto.

Sanghaj, 31. jan. b. Med Sanghajem in Nankingom vodijo Japonci velike borbe z uporniki, Japonci poročajo, da so en oddelek upornikov obkolili ter jih 900 poklali.

Peking, 31. jan. AA. Avtonomna antikomunistična vlada v vzhodnem Hopeju, ki obstoja že 25 mesecev, je sklenila večeraj sporazum z vlado v Pekingu, po katerem je slednja prevzela oblast tudi v vzhodnem Hopeju.

Zemunska vremenska napoved. Polagoma se bo razvedrilo vreme po vsej državi, zato pa se bodo temperature nekoliko znižale.

Dunajska vremenska napoved. Pretežno jasno, na hrihah topleje.

Zagrebska vremenska napoved. Pričakuje se padec temperature, jasneje.

Dr. Milan Hodža

Češkoslovaška je priložnost šestdesetletnice svojega ministrskega predsednika dr. Milana Hodže izkoristila, da s številnimi proslavami, organiziranimi po vsej državi, in z obširnimi prikazi v tisku, poudari pomen osebnosti dr. Hodže za rast češkoslovaške države in izrazi tudi hvala- ležnost češkoslovaškega naroda, da je v hudem razdobju zgodovine dobil na čelo vlade moža, ki je velik po duhu in velik po srcu, ki ima v sebi vse predpogoje, da je voditelj svoje države na eni strani, na drugi pa tudi njen upoštevanj močni predstavnik na zunanji.

Jugoslavija se temu jubileju od vsega srca pridružuje. Ne samo iz ljubezni do češkoslovaškega naroda, s katerim jo vežejo kri, kulturne nujnosti in zahteve zgodovine, ampak tudi iz spoštovanja do ministrskega predsednika dr. Hodže, ki ima po naši državi že čisto rodbinski sloves, ko da bi bil naš, kar se more trditi le o redkih drugih državnikih.

Zivljenje češkoslovaškega ministrskega predsednika je v političnem oziru zelo burno. Toda žele pozno so ga njegove izredne sposobnosti dvignile na površje in v ospredje, da je dobil priložnost, svoje znanje in svojo energijo postaviti v službo velikih interesov vsedržavne skupnosti. Rodil se je dne 1. februarja 1878. leta v Sučanih blizu Turčenskega sv. Martina na Slovaškem. Svoje študije je napravil delno na Slovaškem, delno v Sopronu in v Sibiu, od koder je šel v Budimpešto in v Cluj, kjer je končal pravo. Že po krajši, kjer je iskal izobrazbe, se je moglo sklepati, da bo ta mladi, bistroumi dijak enkrat poklican, da stopi v borbo z Madžari in da bo v tej borbi skušal zbrati okrog sebe tudi druge narodne manjšine, ki so trpele pod madžarskim jarmom. In res, iz dijaka je postal takoj politični borec. Že l. 1898. je vstopil med časnike pri »Slovenskem listu« v Ružomberku na Slovaškem, dve leti pozneje pa se je povzpela že višje in je v Budimpešti ustanovil svoj lastni list »Slovenski Denik« (Slovaški dnevnik), ki mu je tri leta pozneje l. 1903. dodal še »Slovaški tednik«. Lista sta zelo propevala in sta bila pogumna klicarja k borbi za osvoboditev Slovačkov. L. 1905 so 27 letnega Hodže že izvolili v budimpeštanski parlament, in sicer v Kulpinu, kjer žive Slovaki pomešani s Srbi. V parlamentu je navezal življensko stike z voditelji Srbov, Rumunov in Čehov, z možmi, ki vsi stojijo danes na vodilnih mestih v osvoboditvenih nacionalnih državah, ter se vrgel v boj proti raznarodovanju Slovačkov. Leta 1906 je skupaj z dr. Maniom, Vajda Vojevodom in Pribečevićem ustanovil prvi slovaški parlamentarni manjšinski klub, ki je postal izhodišče sistematične narodnostne borbe. Dr. Hodžo so mnogo preganjali. Zapirali so ga, kaznovali z denarnimi globami, a njegovega poleta niso zlomili. Leta pred vojno je bilo njegovo ime čisto v ospredju politične borbe na Madžarskem, njegovo ime je pomenilo program. Med svetovno vojno je šel najprej v arest, potem pa je bil poslan v cenzurni oddelke tiskovnega urada. To priložnost je izkoristil, da je napravil še doktorat iz filozofije leta 1916 na Dunaju.

Dr. Hodža je bil tisti, ki je prav za prav Slovake in njihov program včlenil v medvojno češko zunanjepolitično akcijo in je tudi v imenu Slovačkov odklonil avdienco pri cesarju Karlu.

ki ga je klical k sebi, da bi rešil svoje cesarstvo pred navalom slovanskih narodov. Takoj po prevratu je organiziral slovaški narodni odbor in je bil tudi med tistimi, ki so njegovo prvo osvobodilno izjavo sestavili.

V povojni dobi je najprej služil v diplomaciji v Budimpešti in v raznih razmejitvenih komisijah. L. 1920 je bil izvoljen za poslanca in je nepretrgano ostal član parlamenta do današnjih dni. L. 1921 je postal vseučiliški profesor v Bratislavi. V vladi je prvič sodeloval l. 1920 (vlada dr. Tusarja), l. 1922 je postal minister za poljedelstvo in ostal v resoru do 1926, ko se je preselil v ministrstvo za prosveto. L. 1932 je postal zopet poljedelski minister. L. 1935 pa je prišel na čelo češkoslovaške vlade kot prvi ministrski predsednik slovaškega poretka.

Dr. Hodža ima veliko darov. Izborni jurist, izobražen filozof, izpiljen pisatelj, sijajen govornik, ki je vedno polnol dvoran, fin diplomat, nrovstvenjak v gospodarskih vprašanjih, državnik, ki govori osem jezikov s popolno literarno dovršenostjo — med njimi tudi erbohrvaščino — toda v zgodovini bo njegov bil ostal predvsem v zvezi z načrtom o preureditvi Podonavja. S to mislijo se bavi že dolga leta, ji je posvetil največ znanstvenega in političnega truda ter se počasi približuje njeni uresničitvi — mimo vseh ovir, ki se mu kopičijo na pot. Za njega obstoji Srednja Evropa iz 11 držav, h katerim spadajo tudi vselesile, toda prava Srednja Evropa, ki je res samo to in nič več, pa obstoji iz 6 držav, to je, Jugoslavije, Češkoslovaške, Rumunije, Avstrije, Madžarske in Bolgarije. To so države, ki imajo svoje življensko živčevje same v Podonavju, medtem ko imajo Italija, Nemčija, Francija, Poljska, svoja glavna težišča drugod in so v Podonavju le delno interesirane. Dr. Hodža pravi, da je zato treba teh 6 držav spraviti v neko skupnost, ki bi jih povezala na polju gospodarskega sodelovanja. Srednja Evropa je bila dolga leta politično razdrta, razdeljena v dva nasprotujoča si tabora. Malo zvezo in Rimsko trozvezo. Dr. Hodža se tega ni ustrašil in je vedno delal na to, da bi se našli mostovi, ki bi združili ti dve tvorbi in počasi le omogočili sodelovanje med njima. Zato je bil dr. Hodža med prvimi, ki se je na raznih poljedelskih konferencah v Bukarešti, Belgradu, Sinaju, Varšavi, zavzemal za to misel in je končno tudi takoj z veseljem pozdravil italijanski predlog, naj pride do zblizanja med obema skupinama. Kot ministrski predsednik je italijanski predlog sprejel kot temelj za nadaljnja posvetovanja. To, kar vidimo danes, da se Madžarska približuje državam Male zveze, da se je Avstrija približala Češkoslovaški, je delno tudi zasloga dr. Hodže. tako po zamisli kakor tudi po vztrajnih naporih, ki jih je dr. Hodža žrtvoval svoji veliki zamisli, da je treba podonavsko kotlino organizirati in šele organizirano potem spraviti v stik z vselesilami. Pot v Berlin gre skozi organizirano Podonavje. Dr. Hodža se ni na cilju, toda prepričani smo, da bo s pomočjo drugih državnikov, ki ga razumejo, mogel doseči to, o čemer je sanjal več kot 20 let in za kar je delal vso povojno dobo.

Slovenski narod pošilja temu boren in tvoren, ki stoji na čelu češkoslovaške vlade, k njegovi 60 letnici svoje iskrene čestitke.

Napredovanja profesor'ev

Belgrad, 31. jan. AA. V imenu Nj. Vel. kralja so z ukazom kraljevih namestnikov na predlog prosvetnega ministra napredovali:

V 4. pol. skupino 1. stopnje direktor nepopolne mešane realne gimnazije v Mariboru Ivan Prijatelj, prof. na prvi realni gimnaziji v Ljubljani Juš Kozak, profesor na realni gimnaziji v Celju Srečko Brodar, profesor na prvi realni gimnaziji v Ljubljani Lapajne, profesor na drugi realni gimnaziji Silvo Kranjec, profesor na drugi realni gimnaziji v Kranju Franjo Koblar, profesor na realni gimnaziji v Vinkovcih Rudolf Rister, profesor na 3. moški realni gimnaziji v Zagrebu Srečko Djamona, profesor na realni gimnaziji v Sisku Vekoslav Zadrovce, profesor na 2. realni gimnaziji v Ljubljani Anton Sovre, profesor na 4. realni gimnaziji v Zagrebu Vladimir Orlić, profesor na učiteljski v Osijeku Dušan Zebić, profesor na učiteljski v Ljubljani Rudolf Koprivnik, profesor na učiteljski v Osijeku Zvonimir Zlatar, doslej v 4. pol. skupini 2. stopnje.

V 4. pol. skupino 2. stopnje: prof. na ženski realni gimnaziji v Osijeku dr. Miroslav Polak, profesor na realni gimnaziji v Osijeku Josip Menčinger, profesor na realni gimnaziji v Vukovaru Josip Grecl, profesor na 1. realni gimnaziji v Ljubljani Franjo Grafenauer, profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani dr. Ernest Turk, profesor na gimnaziji v Šibeniku Siniković, profesor na drugi moški realni gimnaziji v Zagrebu Ivan Ivšić, prof. na 1. realni gimnaziji v Ljubljani Rudolf Sodnik, profesor na realni gimnaziji v Sisku dr. Mate Hrašte, profesor na 4. realni gimnaziji v Zagrebu Mutabdzija, direktor nepopolne realne gimnazije v Murski Soboti Ivo Zobeč, profesor na 4. realni gimnaziji v Zagrebu Peter Javor, profesor na učiteljski v Pakracu Anto Rušić, profesor na učiteljski v Čakovcu Franjo Jelačić, profesor na učiteljski v Osijeku Herman Vidaković, doslej v 5. položajni skupini.

V 5. položajno skupino: profesor na realni gimnaziji v Varaždinu Ante Nejmarevič, profesor na realni gimnaziji v Sisku dr. Josip Rozman, profesor na 2. realni gimnaziji v Ljubljani dr. Roman Savnik, profesor na realni gimnaziji v Varaždinu Avgust Fice, profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani Branko Golubović, profesor na realni gimnaziji v Varaždinu Josip Kaštelan, prof. na ženski realni gimnaziji na Sušaku Zora Rehnčar, profesor na realni gimnaziji v Celju Ivan Mlinar, profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani dr. Ivan Vrežar, prof. na 3. realni gimnaziji v Zagrebu Nada Javor, prof. na klasični gimnaziji v Ljubljani dr. Milan Grošelj, prof. na realni gimnaziji v Novi Gradski Svetozar Lončar, prof. na 2. realni gimnaziji v Ljubljani Maks Stanovnik, prof. na realni gimnaziji v Celju Franco Rošćek, prof. na 3. realni gimnaziji v Ljubljani Rafael Bačar, prof. na učiteljski v Čakovcu Miroslav Iskra, prof. na učiteljski v Mariboru Danica Glinšek, prof. na učiteljski v Mariboru Božomir Teplj, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Mariboru Peter Cestnik, strokovni učitelj na prvi realni gimnaziji v Ljubljani Josip Čop, doslej uradniki v 6. pol. skupini.

V 6. položajno skupino: prof. na realni gimnaziji v Ljubljani Alojzij Sivec, prof. na 1. realni gimnaziji v Ljubljani Peter Zavrtanik, prof. na realni gimnaziji v Kranju Boris Rupnik, prof. na 8. realni gimnaziji v Ljubljani Ivan Mlinar, prof. na prvi realni gimnaziji v Ljubljani Silvester Breškar, prof. na učiteljski v Ljubljani Ivan Zelez-

nov, prof. na učiteljski v Ljubljani Stanko Gogala, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Virovitici Vladislav Rustja, strokovni učitelj na prvi realni gimnaziji v Novem mestu Stane Jurko, strokovni učitelj na klasični gimnaziji v Ljubljani Rajko Pirnat, doslej uradniki v sedmi položajni skupini.

V 7. položajno skupino: prof. na klasični gimnaziji v Ljubljani dr. Ferdo Kozak, prof. na klas. gimnaziji v Ljubljani Milan Cigler, prof. na 2. realni gimnaziji v Ljubljani Emilija Branc, prof. na realni gimnaziji v Novem mestu Franc Ahlin, prof. na realni gimnaziji v Gospiču dr. Cveto Škarp, prof. na realni gimnaziji v Novem mestu Milan Jovanović, prof. na realni gimnaziji v Slavonskem Brodu Olaf Globočnik, prof. na realni gimnaziji v Osijeku Vera Horvat, prof. na klas. gimn. v Ljubljani dr. Franc Jaklič, prof. na realni gimn. v Mariboru dr. Franjo Crnek, prof. na 3. realni gimn. v Ljubljani Anton Oven, prof. na 1. moški realni gimn. v Zagrebu Davorin Križ, prof. na realni gimn. v Mariboru Milica Ostrovska, prof. na drugi realni gimn. Filip Perić, prof. na klas. gimn. v Ljubljani Vlasta Tominšek, prof. na klas. gimn. Stanko Sila, prof. na realni gimn. v Kočevju Slavica Kapetančič, prof. na realni gimn. v Kočevju Miroslav Gorše, prof. na 2. realni gimn. v Ljubljani Stanko Sever, prof. na 1. realni gimn. v Ljubljani Miroslav Adlešič, prof. na realni gimnaziji v Koprivnici Franje Dolenc, prof. na realni gimn. v Novem mestu Marija Kovač, prof. na 1. realni gimn. v Ljubljani Anadol Andrej, prof. na klas. gimn. v Mariboru Ivan Šedil, prof. na 3. realni gimn. v Ljubljani Ciril Arko, prof. na 2. realni gimn. v Ljubljani Silva Antič, prof. na realni gimn. v Kranju Martin Fortuna, prof. na realni gimn. v Kranju Franc Tomšič, prof. na 3. realni gimn. v Ljubljani Ciril Smelinger, prof. na 2. realni gimn. v Ljubljani Diva Kuljis, prof. na klas. gimn. v Ljubljani Elizabeta Kozina, prof. na realni gimn. v Ljubljani Ana Stirn, prof. na 2. realni gimn. Anica Kosovel, prof. na realni gimn. v Ljubljani Anton Zužek, prof. na 3. realni gimn. v Zagrebu Jerena Lončar, strokovni učitelj na realni gimn. v Požeju Ivan Blažek, strokovni učitelj na realni gimn. v Celju Cvetko Škult, strokovni učitelj na realni gimn. v Oculinu Danilo Fon, strok. učit. na realni gimn. v Slavonskem Brodu Milena Babič, prof. na učiteljski v Ljubljani Ljudmila Vedral, prof. na učiteljski v Ljubljani Ivo Repovšek, doslej v 8. položajni skupini.

V 8. položajno skupino: strokovni učitelji na klasični gimnaziji v Mariboru Kavečič strok. učitelj na klasični gimn. v Ljubljani Ivan Sajević, doslej v 9. položajni skupini.

Belgrad, 31. jan. AA. V območju direktije državnih železnice v Zagrebu je bil premeščen višji kontrolor v 6. pol. skup. Josip Molč s postaje Jasenovac na postajo Dobrin.

Zagreb, 31. januarja. b. Na povratku iz Ljubljane so prispeli v Zagreb Miša Trifunović, Laza Marković in tovariši ter so imeli popoldne dolga razgovor z dr. Mačkom in s Srdjo Budisavljevičem.

Star Belgrad izgin'a

Belgrad, 31. jan. m. Jutri bodo pričeli na Terazijah rušiti znani gostilni »Šiško« in »Urošev« ovinčene. Na tem prostoru bo Narodna banka zgradila petnadstropno palačo, ki bo stala nad 30 milijonov dinarjev. V tej palači bo tudi novo kinogledališče z 1920 sedeži. Prihodnje dni bo pričela graditi veliko palačo na prostoru bivše »Albanije« Drž. hipotekarna banka.

Zahteva po slovenskem šolstvu „bombastična fraza...“

»Slovenčevje članki o našem šolstvu so vzbudili splošno zanimanje ne samo med nami, ampak tudi v takozvani jugoslovski javnosti, ki so jo naša izvajanja najbolj zadela. Prvo se je seveda oglašilo »Jutro«. Je pa to glasilo v svoji polemiki zoper naš list popolnoma pozabilo na najnovejšo taktiko JNS, ki gre za tem, da bi bivše jugoslovene prikazalo kot najboljše Slovence ali slovenoborce, kakor so centralisti in unitaristi iz Knafeljeve ulice leta in leta zmerjali tiste, ki so zagovarjali samostojni narodni značaj Slovencev in pravice slovenskega jezika ter kulture. Kakor hitro se je namreč »Slovenec« dotaknil šolskega vprašanja, se je v »Jutru« vzbudil stari protislovenski furor in je v svojem odgovoru na naš članek označilo naša izvajanja, da morajo zrasti slovenske učne knjige iz slovenskega narodnega značaja, npravstvenega nazora in kulturnega kroga, kot »pretiravanja in bombastične ter puhle fraze«, in to komaj dva tedna potem, ko je glavni politični ideolog slovenske JNS napisal v »Jutru« uvodnik, v katerem se zaklinja, da jugoslovensko absolutno ni v nasprotju s slovenstvom! Da je slovenstvo samo ovčji kožuh, v katerega se je preoblekel jugoslovski unitaristični volk, smo vedeli od samega začetka, zdaj se je »Jutro«, ki mu je zahteva, da mora šolstvo v Sloveniji biti vkoreninjeno v slovenski kulturi, v slovenskem narodu in njegovem npravstvenem nazoru, bombastična fraza, samo izdalo, kakšno ostudno hinavščino uganjajo v opoziciji naši unitaristi, kolikor gre za ubogo slovenstvo, ki ga prej ko slej želijo likvidirati.

Oglasil se je pa tudi belgrajski »Krug«, ki izhaja namesto bivše »Javnosti«, v katero so odlagali svojo politično modrost tudi slovenski jns-arji. V svoji polemiki proti nam pa dokazuje »Krug«,

da mu je zgodovina slovenskega naroda popolnoma neznana, ko trdi, da je pod avstro-ogrsko monarhijo naša šolska avtonomija Hrvaška, nikakor pa ne Slovenija, ki da se je borila za najelementarnejše pravo svojega jezika v šoli. Če bi bili jugoslovski modrijani iz »Krug« brali vsaj Gruden-Malovo »Zgodovino slovenskega naroda«, bi bili videli, da smo slovensko ljudsko šolo dobili že za časa ilirskega režima in da je ta ljudska šola šeasoma postala pravi branik naše narodnosti in da je bila nacionalna v najodličnejšem pomenu besede zato, ker so si slovenski rodoljubi znali narodno ljudsko šolo priboriti prav tako kakor Hrvat. Res pa je, da se nam ni posrečilo dobiti slovensko srednjo šolo in lastno univerzo. Vendar pa so slovenski profesorji na naših gimnazijah znali baš v srednji šoli in z njeno pomočjo zaneti slovenskega narodnega duha in tudi jugoslovansko narodno zavest, ki so se je naša pokolenja navzela v naših srednjih šolah. Izvojevali smo si tudi svojo šolsko avtonomijo, ki je bila, kar se tiče ljudskega šolstva, tako popolna, da bi si jo mogla vsaka država vzeti za vzor. In naša zahteva danes je in bo ostala, da to šolsko avtonomijo, raztegnjeno seveda tudi na srednjo šolo in na našo slovensko univerzo, dobimo nazaj in jo novim razmeram primerno gradimo naprej.

Zanimivo pa je tudi, da ta slavni »Krug« v svojem uvodniku spet označuje kot ideal jugoslovensko narodno, duhovno in kulturno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, v katerem se moramo Slovenci utopiti in svojo bit ter jezik žrtvovati. Seveda se to nikoli ne bo zgodilo, ker je to proti volji slovenskega naroda, toda zabeležiti je to treba, in sicer zato, ker, kar piše »Krug« oziroma biva »Javnost«, to je program tudi našega »Jutra«, ki je ta list vedno citiralo, in ker je to glasilo tudi v resnici ideološko glasilo celokupne JNS pod vodstvom njenega vodje Petra Živkovića. Torej, gospodje, slovenstvo naj vam le bo samo »bombastična fraza« in »pretiranost«, saj se slovenski narod, hvalabogu, za vas ne zmeni.

Požar v Mostah preprečen Tovarna Mergenthaler je bila v nevarnosti

Ljubljana, 31. januarja. Nocoj ob 7.21 je bila postaja ljubljanskih poklicnih gasilcev obveščena od gospe Mergenthalerjeve iz Most, soproge lastnika znane usjarne, da je izbruhnil v tovarniškem skladišču nevaren požar. Takoj se je odpeljalo z motoriko pod poveljsvom podpoveljnika G. Ogrina 8 poklicnih gasilcev, ki pa so našli požar že zaduščen, ker so ogenj domačini z raznimi aparati sami pogasili. Vnela se je namreč elama v skladišču tik glavnega tovarniškega poslopja. Nevarnost je bila zelo velika in bi ogenj lahko uničil tovarno. Le pozornostni uslužbenec tovarne in poklicnih gasilcev se je zahvaliti, da ni nastal katastrofalni požar. Ogenj je

razvil velik plamen, ki je segel že do podstrešja. Ogenj je najbrž nastal zaradi malomarnosti kakoga prenočevalca v slami, ki je vrgel žareč ogorok v slamo. Škoda k sreči ni velika. Ljubljanski poklicni gasilci so se po 20 minutah vrnili v Mestni dom, kjer so bili pripravljeni že tudi prostovoljni gasilci, katerim pa ni bilo treba stopiti v akcijo.

Danes dopoldne se je v stanovanju na Mestnem trgu 11 ponesrečila 52 letna upokojena tobačnica delavka, ki je padla s stola, ko je čistila omaro. Dobila je hude poškodbe na glavi. Mestni reševalci so jo prepeljali v bolnišnico.

Pravilnik za sprejem sester - usmiljenk v državno službo

Belgrad, 31. jan. m. Socialni minister Cveto- vič je na podlagi § 182 uradniškega zakona predpisal navodilo za sprejemanje sester usmiljenk v državno službo. Po teh navodilih se sestre usmiljenke lahko sprejmejo samo za tako delo, ki ga opravlja bolnišniško osebje, po potrebi tudi za druge posle v bolnišnici. Za to delo prejemajo sestre brezplačno stanovanje v ločenih prostorih, kurjavo, razveštiljavo, pranje perila, brezplačno hrano in kot predpisuje starišna ustanove v sporazumu s predstojništvom nagrado v denarju, ki se določi glede na nagrado v nadurah in ki ne sme biti večja od 15 din dnevno. Sestre usmiljenke imajo po teh navodilih pravico na petnajstdnevne počitnice letno s pravico na nagrado. Če sestre obole pri delu, imajo pravico na brezplačno zdravljenje v bolnišnici za osem dni in pravico do nagrade. V primeru daljše bolezni pa mora družba namesto obolele sestre poslati namestnico. Obbolela sestra pa ima pravico za nadaljevo zdravljenje po taksi, ki je predpisana za člane Okrožnih uradov. Sestre usmiljenke, ki so zaposlene v državnih ustanovah, po določilih teh navodil, ne spadajo pod obvezno zavarovanje po zakonu o zavarovanju delavcev in uredbi o podpornem fondu pomožnega osebja v državni službi. Sestre usmiljenke se ne morejo uporabljati za ona dela, ki jih ne dovolijo predpisi njihove družbe. Gornja navodila določajo tudi odpovedne roke. Navodila so stopila v veljavo z današnjim dnem z objavo v »Službenih novinah«.

Smrti strel

Maribor, 31. januarja. Danes popoldne ob 4 se je javil v jetišnici mariborskega okrožnega sodišča 25-letni delavec Rudolf Kovačič iz Sv. Benedikta v Slov. goricah. Izjavil je, da je v nedeljo zvečer v pretepu v Trotkovi z lovske puške ustrelil 24-letnega posestnikovega sina Frana Brežnika, po domače Puheca, iz Lokavcev. Kovačič je prišel v nedeljo zvečer v Trotkovo v fantovski družbi, kjer pa so ga začeli izživati. Razjezil se je in zgrabil puško ter ustrelil v družbo. Strel je zadel Brežnika v trebuh. Kovačič je bil prepričan, da je Brežnik mrtel. V jetišnici pa so mu povedali, da je bil Brežnik smrtnonevarno ranjen in prepeljan v mariborsko bolnišnico, kjer se bori a smrtjo.

V Sodni ulici 23 se je poskusila zastrupiti 16-letna Lucija G. Poskus samomora je izvršila na ta način, da je použila kar 12 aspirinov nenkrat. V tukajšnji bolnišnici so ji nudili pomoč.

Dr. Stoadinovič v S. Karlovc'h

Novi Sad, 31. jan. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović se je mudil snoci v Sremskih Karlovcih, kjer je obiskal predsednika narodne skupščine St. Čirčiča, pri katerem je ostal tudi na večerji. Na večerjo je bilo povabljenih tudi nekaj drugih prvakov JRZ iz Srem. Karlovec in Novega Sada. Ponoči se je predsednik vlade z avtomobilom vrnil v Belgrad. Predsednik narodne skupščine pa se je odpeljal v prestolnico danes popoldne.

Zbor banovinskih uslužbenecv

Belgrad, 31. jan. m. V dnevih od 29. do 30. januarja je bil v Novem Sadu kongres banovinskih uslužbenecv, kateremu so prisostvovali zastopniki iz sedmih banovin. Izvoljen je bil nov zvezni upravni odbor. Predsednik je banovinski inspektor dr. Stefan Subotin iz Novega Sada, prvi podpredsednik Jože Pire, višji računski inspektor, drugi podpredsednik Jovo Nikolić iz Skoplja, glavni tajnik pa Mladenović, tajnik banovinskega ra-

čunjskega ravateljstva v Subotici. Izrečeno je bilo priznanje delu Društva banovinskih uslužbenecv dravske banovine in toplo pozdravljeni so bili delegati tega društva predsednik Jože Pire, tajnik Miha Granda in nadupravnik Jože Cegnar. Nova zvezna uprava se je zglasila tudi v kabinetu notranjega ministrstva. Namesto odsotnega resornega ministra dr. Korošca je je sprejel minister dr. Krek, katerega je zvezna uprava med drugim prosila, da bi se na merodajnih mestih zavzel, da bi bilo v finančni zakon vnešeno določilo, po katerem bi se banovinski uslužbeneci v vseh pravihah izenačili z državnimi uradniki in da bi se po zakonu o samoupravih ščitile pravice banovinskih uslužbenecv.

Letalski pokal kralja Petra II

Belgrad, 31. jan. m. Ravnatelj Aero-puta g. Sondermayer je izjavil, da je bil pred kratkim v Berlinu na konferenci predstavnikov skoraj vseh aeroklubov v Evropi. Na tej konferenci so bile določene nove zračne linije, od katerih bo imela dosti koristi naša država. Te linije mora odobriti še vlada. Na sestanku Družbe za zračni promet v Parizu je bil sprejet predlog jugoslovanskega Aerokluba za svetovne letalske tekme, ki bodo še letos. Za te tekme je dal prekrasen pokal kralj Peter II. Organizacijo tekem za svetovno prvenstvo bo izvedel jugoslovanski Aeroklub. Prihodnje leto bodo svetovne tekme z jadralskimi letali. Pripravili jih bo zmagovalce na letošnjih tekmah.

Dr. Mačkova lista za volitve v senat zavrnjena iz formalnih razlogov

Zagreb, 31. januarja. b. Danes je okrajno sodišče sprejelo sklep zaradi predloga, ki so ga dali dr. Maček in tovariši, v katerem zahtevajo, la se jih vnes v popis volivcev za senatne volitve, ki bodo 6. februarja. Predlog je podpisalo 27 narodnih poslancev, ki so bili izvoljeni 5. maja 1935 na Mačkovi listi. Okrajno sodišče ni upoštevalo predloga iz formalnih razlogov, ker podpisniki predloga niso predložili potrdil, odnosno legitimacij narodne skupščine, kakor to predpisuje § 12 o volitvah senatorjev. V meritum se sodišče ni spuščalo, ker predlog s formalne strani ni bil v redu. Rekurza proti temu ni. Okrajno sodišče je končalo z ureditvijo podpisov volivnih kandidatov za senatne volitve ter ima v vsaki banovini 669 oseb volivno in glasovalno pravico; od teh je 93 svetnikov, 48 narodnih poslancev, 17 mestnih županov, ostali pa so župani manjših občin.

Belgrajske vesti

Belgrad, 31. jan. m. Danes se je mudil v Zagrebu ravnatelj zagrebske banovinske hranilnice Lovinčič ter je zaradi uredbe o samoupravnih hranilnicah posredoval pri upravniku Drž. hip. banke Vojinu Dudžiču. Kakor znano, je glavna zahteva prebanskih samoupravnih hranilnic, da jim smet vrnejo pupilni denar, ki se sedaj po zaslugi JNS mora poslati v Drž. hip. banko v Belgrad. Na današnjem sestanku, ki ga je Lovinčič imel z upravnikom Drž. hip. banke, je bilo sklenjeno, da se bo v najkrajšem času vršila konferenca, na katero bodo pozvani zastopniki samoupravnih hranilnic in na kateri se bo definitivno razpravljalo o vprašanju pupilnega denarja v zvezi z novo uredbo o samoupravnih hranilnicah.

Belgrad, 31. jan. m. V Belgradu se mudita zastopnika Zdrženja zemljiškoknjižnih uradnikov sekcija Ljubljana Zihler in Rigler. V zadevi zbolj-žanja gmočnega položaja zemljiškoknjižnega uradništva sta bila sprejeta pri ministru dr. Kreku.

Češkoslovaški ministrski predsednik dr. Milan Hodža, ki obhaja danes 60 letnico svojega rojstva

P. Kazimir Zakrajšek:

Skrb za naše sezonske delavce

Zopet nam je začelo naše javno časopisje poročati o velikih transportih sezonskih delavcev iz naše banovine na tuje in nam jih bo sporočalo redno do spomladi, ko bodo tisoči odhajali v Nemčijo in Francijo po kruh, ki ga pri nas zmanjkuje. Kakor je brido in poniževalno za narod, ki se sebe zaveda in ima kaj narodnega ponosa, da morajo njegove najboljše in najbolj zdrave moči odhajati za sužnje tujim narodom, tako je pri naših revnih razmerah to za narod potrebno zlo, da se zmanjša naša nezaposlenost, zmanjša beda našega podeželskega človeka. Zato moramo s kravečim srem biti še veselji, da nam kdo hoče dati v stiski kruha.

Toda ali pa bomo, ali smemo to izseljevanje samo gledati, ne da bi pomislili, v kako neizmerno gorje in preklestvo lahko postane tudi nam kot narod, kot celota? Ne da bi se sprašali, kako se bo tem sužnjem godilo na tujem? Kako jih bo tujina izkoristila? Kako nam jih bo zastrupljala in nam v dno duše zastrupljala v jeseni vračala domov? Ne! Če zaradi nas samih, zaradi njihovih domatih, zaradi naših vasi in zaradi naših čistih poštenih slovenskih družin tega ne smemo in nikakor ne moremo! Nikakor nam ne more biti vseno, kakšni se bodo vračali jeseni domov moralno, narodno, versko! Ko se bodo vrnili domov, se bodo razkropili po naših vaseh, po naših hišah. Gorje nam, če se bodo vrnili zastrupljeni! Zastrupili in okužili nam bodo do sedaj še zdrav in čil narod.

Do sedaj smo s sezonskimi delavci doživeli že velika in žalostna razočaranja, doživeli smo primere, ki so nas morali pretresti do kosti. Prezirimo za sedaj primere, ko se je z našimi sezonskimi delavci marsikje postopalo slabše kakor s sužnji, da se delavske pogodbe, narejene z njimi tu doma, niso držale, da je dobila slovenska dekla namesto pogodjenih 15 krav v dnevno oskrbo kar po 40 ali celo še več, da se jim je dalo stanovanje slabše kot psu, da se jim je dajala hrana tako borna, da so stradali, da se jim ni dalo nikdar prostega časa, ne nedelje proste za verske dolžnosti in za oddih, da so jim gospodarji odtrgovali in zadrževali čolni zaslužek, da je gospodar oskrnil zakonsko ženo, ki je šla na tuje iskati kruha svojim otročičem itd. So gospodarji, ki so izkoristili neznanje jezika in nepoznanje razmer ubogega sezonskega delavca, češ, saj se nima nikomur pritožiti, in z njimi tako ravnali. Da, prezirimo za enkrat vse te primere, o katerih nam piše ravnatelj Borze dela iz Murske Sobote, da so to samo izjeme, če tudi morda marsikje le preproste.

Mislimo tu samo na moralno in versko skaznost, G. Klekl nam je pravil, da je dobil sporočilo, da je v Franciji slovenski človek, ki je bil v Moskvi in se šolal za agitatorja komunizma in bil poslan v Francijo, da tam med našimi sezonskimi delavci širi komunizem. Pravijo, da je tam še več takih okuževalcev naših ljudi. Ker Rafaelova družba nima potrebnih denarnih sredstev, vsega tega ni mogla preiskati, da bi mogla priti z dejstvi pred javnost, kar je seveda ogromna naša škoda.

Dalje vpoštevajmo dokazano dejstvo, da naš človek ni ne po svojem značaju, ne svoji vzgoji dorasel težkim razmeram, v katere v tujini naenkrat pride, da ni močan dovolj za velike skušnjave, v katere pade glede vere, morale, da je

zlasti glede pijače posebno slab. Vsi, ki smo bili na tujem, vemo, kako zelo potrebuje naš človek na tujem očetovskega vodstva in varstva, kakor ga je bil doma navajen.

Zato ti tisoči naših sezonskih delavcev kriče po naši pomoči in našem varstvu in naši skrbi. Z vsakim transportom moramo skrbeti, da bo šel z njimi tudi slovenski duhovnik in odločen in pošten socialni delavec, ki bosta v tujini stala ob strani našemu delavcu, ko si bo v potu svojega obraza s težkimi žulji služil svoj grenak kruh, da bosta zanj skrbela, ga ščitila pred izkoriščanjem, pred krivicami, pred zablodami in ga nam ohranila poštenega in vernega, kakor je odšel od doma, da ga bosta obiskovala v bolnišnici, bosta skrbela, da se bodo pogodbe, narejene z njimi tu doma, tudi strogo izvrševale in držale. Navajala ga pa bosta tudi k varčnosti in skrbela, da bo njegovo suženjstvo na tujem koristilo njemu, njegovi družini in državi, ki so ga tujini posodili.

Toda zato je potreben denar. Da, potreben je! Toda moramo ga dobiti na vsak način, naj nas stane, kolikor hoče! Koristi države in naroda so na tehtnici! Saj gredo ti ubogi ljudje v tujo sužnost tudi za koristi naše skupnosti, državne in narodove, tudi za koristi našega splošnega gospodarstva. Prinesli bodo vsak sicer le skromen zaslužek, toda veliko število teh malih svetlic bo pomenilo za naše narodno gospodarstvo veliko. Vsak sezonski izseljenec mora, kakor vsak drug izseljenec plačati pri odhodu iz države glavarine 100 din. Če se jih izseli 500, pomeni to za izseljenski fond 50.000 din. Ta denar se sme po določilu § 33 izseljenskega zakona iz leta 1923 porabiti samo za koristi izseljenca samega, zato je bil ustanovljen. Pri sezonskih delavcih, če se cela vsota porabi samo za tako oskrbo sezonskih delavcev, je že dobro porabljena. Po mojem bi se ta glavarina sploh ne bi smela za nič drugega porabiti, kakor samo za koristi sezonskega delavca samega. Zato ga je zakon predpisal in ga je moral izseljenec za to plačati. To je pa že lepa vsota.

Poleg tega pa naj bi naše oblasti, ki nadzirajo nabiranje teh delavcev, zahtevale od družb, ki te delavce nabirajo, da pri tem reševanju sodelujejo s svojimi podporami. Tako naj bi dale te družbe tema dvema narodnima nadzornikom prosto vožnjo tja in nazaj in naj bi prispevale gotovo vsoto za njihovo življenje in plačo na tujem.

Družba sv. Rafaela zato prosi vse kompetentne oblasti, da se za to pereče vprašanje socialne oskrbe naših sezonskih delavcev takoj zavzamejo in začno takoj iskati sredstev in načinov, kako ga urediti.

Neizmerno in nepopravljivo škodo imamo že zaradi tega, ko sm v prvih letih našega slovenskega izseljenstva, ko nam je na leto do 20.000 ljudi zbežalo na tuje, vse to mirno gledali in niti z mezinem ganih za nje. Kakor bi to bili kak culukafski narod in ne samo naša lastna slovenska kri. Naj nas ta žalostna izkušnja sedaj izumodri. Če smo takrat delali tako velik in neodpusten in nepopravljiv greh, ga sedaj nikar! Danes smo starejši in — upam vsaj — tudi zrelejši narod.

Zato naj te dobro mišljene vrstice najdejo razumevanje in upoštevanje pri vseh, ki lahko pomagajo.

Banski svet sklican

Banski svet dravske banovine se sestane dne 14. februarja 1938 ob 10. dopoldne v Ljubljani. Predmet zasedanja bo obravnavanje banovinskega proračuna za leto 1938-39 s pripadajočimi pravilniki v smislu člena 11 »Pravilnika o organizaciji in delu banskih svetov«.

Slava pekouske čete

Ljubljana, 31. januarja.

Danes, na pravoslavni praznik sv. Atanazija, patrona pekov, je pekovska četa dravske divizije praznovala svoj godovni dan. Domačin, g. kapetan Peter Markovič, je v ta namen dal lepo okrasiti s cvetjem in zelenjem veliko, moderno urejeno dvorano krušnih peči kakor tudi sosedne prostore. Vhod v vojašnico je krasil slavolok, po vsem dvorišču so bile razobešene državne zastave. Častniki so pri vstopu v paradni uniformi sprejemali goste. Vojaštvo je bilo praznično razpoloženo. Triglavski polk je poslal svojo priznano godbo.

Proslavo je počastil divizijski poveljnik general g. Tonič osebno. Vse vojaške enice so poslale svoja zastopstva. Bana je zastopal načelnik g. dr. Orel, mestnega župana podžupan g. dr. Ravnihar, škofa kanonik g. dr. Klinar. Zastopane so bile mnoge gospodarske in kulturne ustanove. Po cerkvenih obredih je imel domačin kapetan g. Markovič zelo prisrčen nagovor na vojake, v katerem jim je naslil sv. Atanazija kot vzornika, ki ga morajo v nesebični požrtvovalni službi posnemati v blagor kralja in domovine.

Po končanih obredih je domačin povabil goste v stransko dvorano, kjer jih je nad vse gostoljubno pogostil. Častniki so s priznano ljubeznivostjo goslom osebno stregli. Sredi evetja in zelenja se je razvila prijetna razgibanost, kjer so se poživila prijateljstva med civilisti in vojsko. Popoldne je bilo »vojaško veselje«. Ves dan so prihajali k pekovski četi številni prijatelji naše hrabre vojske in so bili veseli, da so mogli v njeni družbi preživeti godovni praznik pridnih pekov naše vojske.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

60 letna vdova se utopila

Cerknica, 30. januarja.

V soboto dopoldne, dne 29. januarja, so domači pogrešili sorodnico Donat Anonijo p. d. Damjanovo Tono, 60 let staro vdovo iz Cerknice, ki je od moževe smrti živela pri svojih sorodnikih. Bila je povsod priljubljena zaradi svoje poštenosti in vestnosti. Zlasti je rada obiskovala bolnike in jim stregla v bolnišnici. V cerkvi je bila skoraj sleherni dan pri sveti maši in pogostokrat tudi pri sv. obhajilu.

Zadnje čase pa je bilo opaziti na njej znake duševne zmedenosti, ki so se pa samo od časa do časa ponavljali. Vendar nihče ni mislil, da je za deva tako resnega značaja.

Zato so se tem bolj začudili, ko je v soboto jutraj ni bilo doma. Obveščeni so bili o tem sosedje, ki so jo šli iskati. Našel jo je okrog 10 dopoldne Ponikvar Jože ml. utopljeno v strugi cerkniškega potoka ob tako zvani »Ločici« nad Serkovo žago. Voda je tam plitva komaj 40 cm globoka. Utopjenka je imela glavo v vodi, z roko pa se je krčevito oprijemala za vejo. Blizu nje na grmu ob vodi so našli ruto. Poklican je bil zdravnik g. dr. Pintar, ki pa je mogel ugotoviti samo smrt, ki je nastopila že pred več urami. Prav tako so bili obveščeni tudi orožniki, ki so ugotovili dejanski stan, nakar so ravnali na nosilnicah odnesli domov. Od doma je morala v poznih nočnih ali zgodnjih jutranjih urah, kjer je v duševni zmedenosti taval okrog — sledovi so kazali pot tudi na pokopališče — nato pa je po vsej verjetnosti zašla na omenjeno mesto, kamor je baje hodila nabirati zgodnje cvetlice, kjer jo je dohitela smrt.

Kamniški žetodec

Kamniški mesarji in gostilničarji so v preteklem letu spravili precej svojega blaga v denar. Zaklanih je bilo lani 139 volov, 1 bik, 17 juncev, 33 junic, 33 krav, 3 telice, 217 telet, 215 prašičev, 2 kozliča in 4 ovce. — Potočilo pa se je 1.451 hl vina, 13.80 hl mošta, 201.84 hl piva, 1.970 litrov špirta, 2.563 l žganja, konjaka in ruma 278 l in 506 l likerja. — V celotnem območju tukajšnjega finančnega oddelka se je potočilo 2.853.91 hl vina, 15.99 hl vinskega mošta, 194.26 hl piva, 58.23 hl žganja, 9.19 hl likerja, 1.25 hl konjaka, 2.70 hl ruma ter 33.33 hl špirta.

KINO UNION

Najlepši glasbeni in pevski film sezone!

Čar bohémov Marta Eggerth Jan Kiepura

Telefon 22-21 Predstave ob 16., 19.15 in 21.15. Po motivih Pucciničeve opere Boheme.

Zakaj ne bi poskusili sreče!

Slika predstavlja dva pisalna stroja, ki sta določena za nagrade naročnikom dnevnega »Slovenca«.

I. »Rheinmetall-Borsig« je mali portabel pisalni stroj s 44 tipkami, z vozičkom in vzvodi, ki se lahko snamejo brez strokovnega znanja. Ta pisalni stroj ustreza za vsako trajno pisarniško delo.

Izžrebani naročnik bo lahko izbral ta stroj v kakršnikoli barvisti prevleki (beli, modri, zeleni itd.).

Glavni zastopnik »Rheinmetall-Borsig« strojev je g. Ivan Fortič, Dvorni trg 3/I. v Ljubljani.

Ta pisalni stroj je razstavljen v izložbi drogerije »Hermes« na Miklošičevi cesti 30 v Ljubljani.

II. »Kappel Fibre« je mali prenosni pisalni stroj s 40 tipkami, ki ustreza za trajno pisarniško delo. Dolžina valja je 21 cm.

To nagrado je dobavila tvrdka »Radiovalc«, Ljubljana, Dalmatinova ulica 13, in si ga pri tvrdki »Radiovalc« lahko ogledate.

Iz dosedanjih objav morejo cenjeni bralci videti, da smo poskrbeli za res prvostanske nagrade in da bo žrebanje, ki bo 24. februarja t.l., za vsakogar poseben dogodek.

Do žrebanja imajo pravico:

1. Vsi novi naročniki, ki se naroče na dnevni »Slovenec« najmanj za tri mesece in plačajo vsaj do 19. februarja t. l. trimesečno naročnino.

2. Vsi sedanji naročniki, ki so na dnevnega »Slovenca« naročeni že najmanj tri mesece in bodo imeli naročnino plačano za mesec februar.

Ostale nagrade so:

Nevestina bala, moška obleka z izvrstno uro, pet modernih plugov, pet brzoparilnikov, pet radijskih aparatov, en komplet kuhinjski pribor, dva fotoaparata, dve stenski uri, dve žepni uri, petdeset drugih lepih nagrad.

Ne čakajte, ampak hitite po nagrade!

LASTNISTVO »SLOVENCA«.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Gospodične, uslužbenke »Potnikac«, so dobro naučene in nikoli ne pridejo v zadrego. Tudi sicer so videti kaj verodostojne.

»Gospodična, koliko pa zaslužijo bolničarke na kliniki, ki smo jo prej videli?«

»Tristo rubljev na mesec in še druge ugodnosti imajo. Hrana jih ne stane skoraj nič.«

To ni resnica. Zaslužijo samo sto in za kosilo — njih edini obed — plačajo poldrugi rubelj. Neka Angležinja z naočniki pa vendar vzame beležnico, vsakogar hoče po povratku o tem poročati. Ali revnice res ne vedo, da je vendar vsakomur — zlasti še skromno plačanim uslužbenkam državne policije — strogo prepovedano dajati najmanjše podatke iz gospodarskega življenja? Seveda: prepovedano poročati, da postrežnice po bolnišnicah zaslužijo komaj osemdeset rubljev in jedo ostanke bolnikov, da morejo ostati pri življenju — tako poročati bi se reklo norčevali se iz propagande. Bilo bi izdajstvo in sabotaža — in triletna ječa.

Gospodični tolmačici je to znano, zato ti ne bo nič povedala. Nikar se več ne meni zanjo, ako si hočeš ogledati kako zanikrno bolnišnico, kjer so bolniki stlačeni v slabo oskrbovanih sobah. Če pa imaš priporočilo in če so funkcionarji Voksa o tebi poučeni, te bodo prav gotovo peljali v zašilno bolnišnico Skifasovski, kjer veliki učejak profesor Judin vbrizgava bolnikom tik pred smrtjo kri iz trupel. Pokažejo ti najboljše, nikakor najslabšega. Ob tej svoji domišljavosti pa Sovjetska Rusija ne premore bolnišnice, ki bi se mogla primerjati z našo v Beaujonu, ali delavskega doma, šole ali kakršnekoli dobrodelne ustanove, ki bi se dala enačiti z našimi v Suresnes. Občudovanje zi-

jalastih potnikov temelji vselej na popolnem nepoznanju splošnih razmer.

Naj še pomislim na boljševisko predavateljico, ki se sklicuje na otročnice! Če zvem, kje govori, se ne bom ganil z mesta... redko imaš priliko, da bi se zabaval. Ali ne bi bila sledila zgledu svetniškega zdravnika iz lionske pokrajine, ki je vedrega duha in najboljšje volje — bil je razred socialista — prišel v Moskvo, pa se je kmalu prepričal, da mu organizatorji njegovega strokovnega, zdravniškega potovanja kažejo samo reklamne naprave. Pa se je vsako jutro prvi v hotelu dvignil iz postelje in odprzel v druge bolnišnice, kjer je začuden strmel ob sovjetskih razmerah v vseh njih žalošni resnici.

Ne očitam režimu siromaštva, marveč nesramno in neprestano bahaštvo o lastni večvrednosti, medtem ko je položaj v resnici slabši kakor pri esodu.

Ko sem že omenil otročnice, hočem navesti še eno prevaro. Levičarski sociologi pravijo, da so v Sovjetski nosče ženske proste vsakega dela, da lepo v miru žive in pričakujejo poroda. To je ogabna laž! Nasprotno — zanje je še slabše preskrbljeno kakor pri nas.

Neovrgljiv dokaz najdete v »Pravici«, ki vsakogar ni pisana v protirevolucionarnem duhu. Leta 1936 se je pričelo v sovjetskem tisku obširno povesotovanje, ki naj bi dognalo, ali so ženske naklonjene zakonu proti odpravi plodu ali žele, kot prej, spočenjati le po svoji volji. Pa so odgovorile telefonistke moskovske centrale v skupnem pismu, da nočejo roditi otrok za prejemek desetih rubljev mesečno. — Deset rubljev, toliko

stane šest litrov mleka! Tako čudovito je sovjetsko skrbstvo.

V resnici mati, ki dobi ob porodu pet in štiri-deset rubljev hranarine — ne zadošča niti za perilo — v nadaljnje ne dobi več kot devetdeset rubljev za devetmesečno dojenje, kar znese točno deset rubljev na mesec. Spričo tako bedne podpore nam stavijo za zgled sovjetsko človekoljubnost.

»Vse se mi tako zdi, da se brijejo norce iz nas.«

Potniki so zvečine kaj nezaupljivi, a še vedno premalo. Njih skupna prevara tiči v veri, da se lahko popolnoma zanesejo na »Potnik« in da dobe najbolj zanesljiva poročila. Isto bi bilo, kakor če bi prošil kaplana, naj ti zaupa tajnosti svojega škofa. Njih naloga ni, da vodijo, marveč da pridobivajo zase. Skratka: če ne razumeš rusčine ali če nimate s seboj zanesljivega tolmača, ki ni v sovjetski službi, se boste vrnili prav tako nepoučeni, kakor ste prišli.

Za dnevnih 225 frankov — 125 v potovanjskem razredu — imaš komaj pravico, da se sprehajaš na vrvi in zavezanih očih.

Vendar ni treba nikomur jemati poguma, kajti moram priznati, da ti ni treba vselej iz hotela, pa vendar lahko vidiš mnogo zanimivih stvari. Tako se na priliko gospa soproga jez, ker so preproge raztrgane, pokrovi umazani in blazine polne madežev. Mož ji da zaenkrat prav.

»Kje je ravnatelj?« pridvi v dvorano.

Vi ste pa res dobri! Mislite nemara, da ste v Franciji? Saj ni ravnatelja tukaj. Ali če želite — eden je, pa nima nobene besede. Pravi gospodar je tale mali pisac, ki ga je sicer povsod dovolj, a nikjer nič ne napravi. Tipičen ogleduh, oko stranke.

Hotel, kakor vsaka sovjetska ustanova vohče, bodisi tovarna ali gledališče, bolnišnica ali ekladščje je pod upravo trojke: tehnični ravnatelj, predstavniki sindikata in komunistični odposlanec. Zadnji lahko za vsako malenkost vrže delavca na

cesto in ker so vse naprave odvisne od GPU, odpuščeni več nikjer ne bo mogel dobiti zaposlitve. Vse te stroge naredbe pa le niso zadele v živo značilne ruske brezbriznosti, ki je spričo okorelega uradniškega sistema še večja.

V Leningradu, bivši evropski prestolnici, se je tudi v porevolucijski dobi ohranil prejšnji način življenja. Tamkajšnji veliki hoteli se zato morejo primerjati onim na zapadu. Toda v Moskvi, ki je že azijsko mesto, so nekdanje carske palače slabše oskrbovane kot naše kolodvorske restavracije.

Nihče se ne mara posebno potruditi. Vsakdo vrši službo določen čas — in konec. Servitji so raztrgani in tudi kopalnica ne deluje.

Zvečer sem se čestokrat zabaval, ko sem ugotavljal posledice te splošne brezbriznosti v veliki obdnebnici hotela »Metropole« (jaz sem ga imenoval le »Nekropole«), kjer traja klavirni obed cele dve uri ob hrupni spremitvi pravcatega sejskega orkestra.

Sredi velikega okroglega poslopja, žigar razkošje priča o nekdanji modi, se skriva bazen z dnom iz mozaika, kamor so včasih ruski principi brčkone metali svoje čaše. V bazenu žive ribe vseh vrst, strelce, krape, sudaki, ki jih umazani kuhar jemlje iz vode kar pred očmi gostov. Večkrat med tednom je bilo opaziti, da plavajo ribe s trehrom navzgor. Stojčja in izkvarjena voda jim seveda ni ugajala. Upravitelj hotela je pozval natakarje, ki so prihajali s šepalkami; oglasila se je godba in lov na poginule živalce. Ščasnoma je bila to velika privlačnost. V hotelu kje drugod na svetu bi dal gospodar ali upravitelj premenjati vodo in očistiti ribnik. Sicer pa — nemara pričakuješ, da bodo državni uslužbenci storili več nego le svojo dolžnost? Saj ne bodo zaslužili niti kopejke več. Odposlanec sindikata se je bal, da bi volilvi napram njemu postali nerazpoloženi. Tajnik »strank« zopet je bil preveč zaposlen z opazovanjem služabništva, ki izven službe nimajo pravice govoriti z gosti. In tako so ribe poginjale dalje — — —

Drobne novice

Koledar

Torek, 1. februarja: Ignacij (Ognjeslav), škof, mučenec. — Ta mesec dan naraste od 9 ur 41 minut za 1 uro 21 minut na 11 ur 2 minuti.

Sreda, 2. februarja: Svečnica, Darovanje Gospe dovo.

Osebnosti

— Poročila sta se v frančiškanski cerkvi v Ljubljani g. inž. Vicko Turnšek in ga. mag. pharm. Ksenija Ravnihar. Prišli sta bila nevestin oče, ljubljanski podžupan in bivši senator g. dr. Vladimir Ravnihar in nevestin stric, svetnik Stola sedmorice v p. g. Rudolf Sterle. Mladima poročenca želimo obilo sreče!

— Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebnosti. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. št. 3047/35.

— Praktični učiteljski izpiti bodo v bodoče za vse učitelje pripravljene iz dravske banovine samo pred državno komisijo za praktične učiteljske izpite v Ljubljani. Učitelji pripravljniki, ki so izpolnili pogoje za opravljanje izpita in so namenjeni v tem šolskem letu delati izpit, naj se takoj prijavijo za izpit in naj vložijo prošnjo za določitev termina. Izpiti bodo po skupinah od trideset kandidatov. Prošnje je treba kolkovati z državnim kolkom za 10 in 20 dni ter jih poslati po uradni poti na naslov: Državna komisija za praktične učiteljske izpite v Ljubljani. Prošnjam je treba priložiti: 1. diplomsko izpričevalo, 2. državljansko izkaznico, oboje v originalu, 3. kratak življenjski kolkovan s kolkom za 4 dni, 4. izvod iz uslužbenškega lista. Izjava o zdravstvenem stanju bo vsak kandidat (taka) podpisal pred pričetkom izpita. Prva skupina bo pričela z izpiti 3. marca tega leta.

— Odškodnina za vojno škodo. Zadnja vojna je povzročila civilnemu prebivalstvu zelo veliko škodo. Države so smatrale za svojo dolžnost skrbeti za to, da so njih po vojni okodovani državljani dobivali tozadevno odškodnino. Tudi naša država je preskrbeli in dala vojno odškodnino svojim državljanom bivše Srbije in Crne gore. Niso pa dobili še sedaj nobene odškodnine njeni državljani, katerim je vojna prizadejala veliko škodo na njih imovini, nahajajoči se v krajih, pripadli z mirovno pogodbo Italiji. Ti okodovanci so ostali dosedaj pozabljeni, četudi so že leta 1920 prijavili svojo tozadevno odškodnino zahtevo našemu ministru za socialno oskrbo, pri katerem njih prošnje leže nerešene. Za ukrepitev potrebnih in umestnih korakov za doseg končne rešitve te pereče zadeve so sklenili nekateri okodovanci napraviti potrebne korake. V ta namen vabijo vse po vojni okodovane Jugoslovane, ki so bili okodovani v Italiji, da pridejo v četrtek, 3. februarja 1938, ob 4 popoldne v pisarno dr. Pretnerja Mateja, odvetnika v Ljubljani, Tyrševa cesta 38.

— Uprava češkoslovških železnic nudi z ozirom na 20. obletnico Češkoslovske republike obiskovalcem CSR iz tujine v sezoni od 1. maja do 31. oktobra 1938 izjemoma splošen 50% popust in sicer že po 6 dnevnem bivanju na CSR. Ta popust velja za obiskovalce tako čl. zdravilišč, kakor tudi drugih krajev CSR in to ne le za potovanja nazaj, ampak sploh za vsa posamezna potovanja po CSR. Da dobi inozemski obiskovalec CSR omenjeni popust, se mora izkazati pri blagajni le s svojim potnim listom in zato ni potreba, da si potniki nabavijo kontrolne listke, ki so bili predpisani v prejšnjih letih.

— Protituberkulozna zveza v Ljubljani obvešča vsa šolska vodstva in uprave občin, da bo poslala prvo letošnjo številko svojega glasila »Delo proti tuberkulozi« vsem šolam in občinam — tudi onim, ki niso naročene na glasilo —, ker je v tej številki poročilo o končnem uspehu protituberkuloznega tedna 1937, iz katerega je razvidno v koliko so se posamezne šole in občine odzvale v tem tednu. Glasilo naj se protituberkulozni zvezi ne vrača. Zveza ponovno apelira na vsa šolska vodstva in uprave občin, da se naroče na naše glasilo, ki stane letno le 10 din, kar je ponovno tudi kr. banska uprava s svojimi okrožnicami priporočala.

— Esperanto v službi turizma. Razširjenost esperanta se že izkorišča danes v mnoge praktične namene. S posebnim uspehom se uporablja esperanto v službi turizma. Dežele z razvitim tujim prometom (Italija, Avstrija, Francija, Švica) uporabljajo esperanto za propagando svojega turizma že dalj časa. Da se je izkazala ta propaganda koristna, najbolj dokazuje dejstvo, da se esperantski propagandi posveča vedno večjo pažnjo. Korist turistične propagande s pomočjo esperanta najbolj dokazuje uspeh Esperantske turistične komisije v Talinu (Estonska). Čeprav se ne more trditi, da je Estonska s turističnega vidika posebno zanimiva dežela, je v letu 1937 Esperantski uršitni komisiji v Talinu uspelo privabiti v deželo 740 tujcev iz 14 držav. Pri nas e bilo izdanih samo nekaj turističnih prosvetov o Sloveniji, za ostale kraje se na ni napravilo še ničesar.

— Trgovina H. Nieman. Ljubljana. Kaptarjeva ul. 2 razstavlja v svoji izloži krasen kip Kristusa Kralja, kateri je naročen za kapelico v železnikih. Kip je lesen — in domače ročno delo.

— Stroj. Tržiški orožniki so le dni zaplenili v vasi Senično, v občini Križe pri nekem kmetu dobro ohranjen opalograf, ki je nedvomno služil.

Kdo je lastnik tega opalografa, še ni ugotovljeno. Ljubljanska bolnišnica je sprejela večer več ponesrečenec in poškodovancev. V bližini Kresnice je vlak podrl 32 letnega Karla Trebea s Kresniških Poljan in ga nevarno poškodoval. — Pri smučanju ei je zlomil levo roko 15 letni mizarški vajenec Ivan Car iz Srednje vasi v Loškem potoku. — Blizu Gornjega Grada je večerj montiral 31 letni sofer Alojzij Založnik, doma iz Notranjih Gor, na tovarni avto novo gumijasto kolo. Pri montiranju pa se je kolo razletelo in hudo ranilo Založnika, ki je ranjen po obrazu in ima razbite vse željosti. — V litijah predilnič je stroj odrezal 70 letnemu predelavcu Ivanu Trobentarju dva prsta na desni roki. — Na Duplici v Kamniku je v nedeljo večer prišlo do hudega prepeha, med katerim je bil ranjen 25 letni kurjač Andrej Koželj, doma iz Komende. Neki prepečar je najprej večkrat z nožem oklal v glavo, nato ga je še obstrlel z revolverjem v roko in nogo. Koželjeve poškodbe so zelo hude.

— Prepovedan tisk. Z odlokom notranjega ministrstva je prepovedano uvažati v našo državo in

razširjati v njej brošure »Weg und Ziel« in »Tvorba«, ki sta izšli v Pragi, in »Marxistische Tribune«, ki je izšla v Parizu.

— Velik vlom v Zagreb. V prostore tvrde Celeritas na Ilici v Zagrebu, ki se bavi s prevozništvom, so v noči na nedeljo vlonili neznanji vlomilci, ki so s silo odprli blagajno ter odnesli iz nje 83.000 din. V blagajni so našli tudi ključke od druge blagajne ter odnesli za 30.000 din dragocene.

— Nepalski princ v Zagrebu. Zanimivega gosta je imel v nedeljo Zagreb. Tja je došel namreč nepalski knez Dakalnyna Baka s svojo ženo Krišmo, ki je sestra nepalekega maharadža. (Nepal je popolnoma neodvisna država v Himalajskem pogorju.) Oba gosta sta prišla iz Monakovega ter sta v najlepšem zagrebškem hotelu Esplanade najela sedem sob. V ponedeljek popoldne sta nadaljevala pot v Beograd, od tam pa bosta čez dva dni odpotovala v Grčijo. Z nepalskim princem je tudi mnogo spremstva.

— Na zabavo vabi predpust. Z užitek plešete, če negujete telo in noge s Sanopedom, ki odpravi tudi vonj, po potu. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Drogerija Jantigaj, Ljubljana. Dov. min. nar. zdr. 31.310.

— Z avtom v Gorico — Trst, namesto 30. jan.: od 9. do 11. febr. Prijavite se čim prej za podrobna navodila; plačila do 6. febr. dopoldne. »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Marinirani RUSI

odlične kakovosti v pločevinastih dozah po 2½ litra, vsebuje 60, 70 in 80 rib, cena

za dozo 45 dinariev

postavljeno na vsako železniško postajo kupca, ako se naroči najmanj 6 doz, plačljivo po povzetju, dobite pri

»NASI RIBI« SPLIT, proizvajalca mariniranih in prekajenih rib

Ljubljana

Dne 1. februarja 1938

Gledališče

Drama: Torek 1. februarja: »Veronika Deseniška, Red Sreda — Sreda, 2. februarja: Ob 15. »Peterčkov poslednje sanje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol — Ob 20. »Dr. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol — Četrtek, 3. februarja: Gospodična Julija, Suhač. Red Četrtek — Petek, 4. februarja: Zaprt. — Sobota, 5. februarja: Dva lučata ročiča, premiera.

Opera: Torek 1. februarja: Boheme. Red A. Gostuje Josip Gostič — Sreda, 2. februarja: Ob 20. Pri belem konjičku. Izven. Znižane cene.

Prireditv. in zabave

Za telovadno akademijo fantovskega odseka Trnovo, ki bo na Svečnico ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani, vada veliko zanimanje. Preskrbite si pravočasno vstopnice v pisarni »Pax et bonum« ali v Trnovskem prosvetnem domu.

— **Šumljiva oseba** na odru Rokodelskega doma. Na svečnico, 2. t. m. ob pol osmih zvečer bodo vprizorili na odru Rokodelskega doma vlezaninivo in zabavno Nučičevo komedijo »Šumljiva oseba«. Naj nihče ne zamudi prilike, da ne bi obiskal te predstave.

Praznik sv. Janeza Boska, ustanovitelja salesijanske družbe, bodo obhajali na Seli na svečnico, 2. februarja. Popoldne ob 5 bo proslava v novi banovinski dvorani. Poleg govora, deklaracij in pevskih točk o don Bosku bodo uprizorili krasno tridejansko igro »Zareče oglje«. Vabimo vse prijatelje don Boskovega dela.

Frančiškanska prosveta M. O. Ljubljana vprizori drevi ob 8 v frančiškanski dvorani na svojem XXII. prosvetnem večeru dve predpustni burki, in sicer: Linhartovo veselo igro v dveh dejanjih »Zupanova Miska« in Ogrinčevno enodejansko »Kje je meja?«. Predprodaja vstopnic po 6, 4 in 3 din v pisarni »Pax et bonum« v franč. pasaži. Člani z legitimacijami imajo popust.

Predavanja

Podružnica Slomškove družbe za ljubljansko okolico priredi na Svečnico ob pol desetih v Rokodelskem domu v Ljubljani zborovanje. Govorila gospoda profesorja dr. Jože Pogačnik in ravnatelj Anton Dokler. Pridite polnoštevilno!

Prosvetno društvo Sv. Krištof. V četrtek, dne 3. februarja bo v dvorani prosvetnega društva predavanje o aktualnem problemu sedanjega časa. V primeru zelo slabega vremena predavanje odpade.

Dravlj. Sadjarska podružnica Šiška priredi propagandno predavanje v sredo, 2. februarja t. l. ob 19 v cerkveni dvorani v Dravljah. O važnosti in pomenu sadjarstva bo predaval viš. sad. nazd. v p. g. M. Humeč kot predsednik Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Vabljeni so poslastniki okoliš.

Pod okriljem Prirodoslovnega društva bo predaval g. dr. Slavko Rakovec o temi: »Kamni v človeškem organizmu«. Predavanje bo drevi ob 18.15 v predavalnici Mineraloškega inštituta univerze.

Diskusije društva »Praenika« o predhodnem načrtu za obči državljanski zakonik se bodo vršile dne 3. februarja točno ob pol 16. pop. v dnevi 10., 17. in 24. februarja pa vsakokrat ob 16. pop. v prostorih Advokatske zbornice, Dvořakova ulica. Predmet: lastninsko pravo.

Sestanki

Fantovski odsek - Šiška ima drevi ob 8 v samostanski dvorani svoje redno predavanje. Predava gosp. Zupan o sodobnem sportu. Udeležba obvezna.

Ljudska univerza v Ljubljani bo imela svoj redni občni zbor v četrtek, 10. februarja, na drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani, Gregorčičeva ulica. Pričetek ob 18. K temu obdnemu zboru se vabijo vsi člani.

Dekliški krožek Prosvetnega društva Trnovo ima drevi ob 8 svoj redni sestanek. Na sporodu je letirarno predavanje. Udeležba obvezna za vse članice. Nove članice vladno vabljene. — Odbor.

Kino

Kino Kodoljevo. telef. 41-64. Drevi ob 20. nov spored: »Kodoljeva pesem« (Paul Hörbiger) in »Španska romanca« (Dorotea Wieck).

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Reačjeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Cerkvena glasba na sveč'co

Cerkev sv. Jožefa. Ob 8 sveta maša z blagoslovom, med katero napravi zadnje slovesne oblike z superior Rudolf Pate iz D. J. Izjava se:

Kino Matica

Telefon 21-24

Milijoni so čitali knjigo
Milijoni so gledali film
Milijone je navdušila

DOBRA ZEMLJA
DOBRA ZEMLJA
DOBRA ZEMLJA

Paul Muni — Luise Rainer

Film v nemškem jeziku.

Danes ob 16., 19. in 21-30 uri. Najnovejši žurnal. — Rezervirajte vstopnice.

»Božična maša«, zl. I. Leiter, »Marija, kako si lepa«, zl. p. H. Sattner. Po povzdiganju: »V naročju božje Matere«, zl. I. Gruber, »Rajske strune zadonite«, zl. V. Stolcer. K blagoslovu: »V zakramentu«, zl. dr. Fr. Kimovec. Vse spremila vojaški orkester.

Cerkev M. B. v Križankah. Ob 10 slovesen blagoslov sveč, nato slovesna sveta maša. Izjava se: »Missa in Deo«, zl. K. Kemper. Graduale: »Suscepimus Deuse«, zl. P. Griesbacher, ofert. »Diffusa est gratia«, zl. A. Rihovsky. »Tantum ergo«, zl. St. Premrl. Po maši: »Večerna pesem Marije«, zl. F. Požun.

Otroške nogavice. Karničnik, nebotičnik

1 Maša za turiste in smučarje bo jutri, na svečnico, v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

1 Za žalno komemoracijo v počastitev spomina blagopokojne ge. Terezije Jenkove izrekam v svojem imenu in v imenu rodbine globoko žalovanje Glasbeni Matici in združenim ruskim or-

ganizacijam v Ljubljani. Zahvaljujemo se gg. govornikom: predsedniku Glasbene Maticе, senatorju dr. Ravniharju in častnemu predsedniku Ruske Maticе univ. profesorju dr. Bilimoviču, zboru Glasbene Maticе, bratru g. Majheniču za prekrasno žalno petje in sviranje in vsem prijateljem blagopokojne, ki so se mnogoštevilno udeležili te prelepe počastitve. Posebno zahvalo dolgujem ministru g. Strandtmannu, ki je osebno spremljal pokojnico na njeni zadnji poti, za njegov globoko občuten in ganljiv poslovilni govor ob odprtem grobu, ki je bil v imenu Velike Rusije, vse ruske emigracije v Jugoslaviji in Ruskega Rdečega križa posvečen spominu požrtvovalnega delovanja blagopokojne in njenega blagopokojnega sopraga dr. Jenka na slovenskem kulturnem in humanitarnem področju. — Dr. E. Jenko-Groyer za žalujče ostale.

1 Dar mestnim revežem. Gospod Vodnik Alojzij, kamnosek v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34, je daroval mestnemu socialnemu uradu za mestne reveže 3000 din (tristot). Mestno poglavarstvo se darovalo za plemeniti dar iskreno zahvaljuje.

1 Brivski in frizerski saloni v Ljubljani bodo na Svečnico od pol 8 do 12 dopoldne odprti. — Pisarna združenja je odisej na Sv. Petra cesti 49, dvorišče. — Uprava.

1 Namesto venca na krsto umrlega strica Aleksandra Lukeža je daroval /vezi bojnikov za Colaričev sklad, ki podpira iz skromnih sredstev najpotrebnejše obubožane bojovnike, tajnik Zveze Rudolf Lukež 100 din z željo, da se ta znesek podari najpotrebnejši vojni siroti. Iskrena hvala!

1 Avtobusi proge Ljubljana — Tržič bodo dne 1. februarja 1938 zaradi dobrodelne prireditve Zveze soferjev dravske banovine, podružnica Tržič, vozili od pol 19 dalje do 21 vseh pol ur. Zadnji redni voz odpelje kakor običajno. Voznina za udeležence te dobrodelne prireditve je tja in nazaj polovična.

1 Prometna nesreča na Zaloški cesti. Včeraj ob 2 popoldne sta pred vojaško bolnišnico na Zaloški cesti trčila travmatski voz in neki kmečki voz, na katerem je med drugimi sedela 88 letna prevžilkarica Marija Pajerjeva iz Vevč 30. Pri trku je dobila Pajerjeva živčni pretres, tako da je morala takoj v bolnišnico. Drugih človeških nezdod ni bilo, pač pa sta nekoliko pokvarjena oba voza.

1 Tatvina denarja. Sivlji Mariji Fležarjevi je bilo iz stanovanja, Ulica na Grad 3, ukradeno 1500 dinarjev gotovine in 3 stari avstrijski goldinarji, vredni 80 dinarjev. Za tatom ni sledi.

1 Neljub obiskovalec cerkve na Viču. Pred dvema tednoma je neznan moški vlomil v lesen nabiralnik v župni cerkvi na Viču ter odnesel približno 200 din denarja. Pred približno tremi dnevi pa se je najbrž isti tat zopet pojavil v cerkvi in skušal vlomiti v nabiralnik. Vendar so ga opazili, nakar je vlomilec pobegnil. Ta ljubitelj cerkvenega denarja je star okoli 25 let, suhoga obraz ter je bil oblečen v rjavo suknjo. Na glavi je imel klobuk.

Maribor

m Brat poreško-puljskega škofa umrl. V Ciril Metodovi ulici 14 je umrl v visoki starosti 71 let višji finančni svetnik v pokouju g. Jakob Pederzoli. Pokojnik, ki je že več let užival svoj pokoj v Mariboru, je bil brat poreško-puljskega škofa dr. Trisuna Pederzolja. Pogreb bo jutri, v sredo, ob 15 na pobeško pokopališče. Naj počiva v miru!

m Brezposelnost v Mariboru raste. Mariborska mestna občina zaposluje pri Pomožni akciji 170 ljudi. To število še vedno narašča, dasi zamore vodstvo pomožne akcije s skrajnim naporom zbrati potrebna sredstva za njihovo zaposlitev. Na delo pa jemlje res le take družinske očete, kjer je skrajna potreba po pomoči. Opaža pa se, da je število brezposelnih v Mariboru raste in Pomožna akcija bi morala že sedaj zaposljevati najmanj 500 ljudi, da bi lahko vsem upravičenim prosilcem ugodila. To pa zaenkrat ne more, ker daje banovina od leta do leta manj prispevka iz fonda za pobijanje brezposelnosti. Letošnjo zimo je bil prispevek najnižji ter znašal jedva 120.000 din; to ni ni petina tega, kar dobiva banovina za svoj podporni fond iz Maribora.

m »Pohorska Politika«, to zanimivo vsakoltno glasilo mariborskih veselih planincev izide tudi letos in sicer ob priliki planinske prireditve, ki bo drevi v prostorih Uniona.

m Premiera operete »Noč v Kalru« bo v kratkem. Skladatelj Gilbert je znan zaradi svojih številnih operet, ki jih igrajo vsi svetovni odri.

m V Ljudski univerzi bo v petek 4. februarja proslava 60 letnice pesnika Zupančiča. Predavanje bo imel prof. Slodnjak iz Ljubljane, Zupančičeve pesmi pa bo recitiral režiser ljubljanske drame Ciril Debevec.

m Združenje prevoznikih obrtov v Mariboru ima v soboto 19. februarja ob pol 20 v Gambrinov dvorani redno letno skupščino.

m Bilance in letna poročila ustanov. Mestno poglavarstvo v Mariboru opozarja vse ustanove, da morajo najkasneje do 31. marca t. l. poslati banski upravi, če se poslovanje razteza na več banovin, pa ministru prosvete, poleg bilance tudi letno poročilo o svojem delu.

m Mariborski planinci se drevi zbirajo na veliki planinski prireditvi v unionski dvorani. **m Pokopališki odsek,** katerega je na svoji zadnji seji mestni občinski svet izvolil, se je že sestel in konstituiral. Ta odsek čakajo velike naloge, da reši vprašanje ureditve mariborskih pokopališč, ki naj bi se v bodoče razvijale po enotnih smernicah.

m Obsojen bivši občinski funkcionar. Preljeli smo: Ni res, da se sodišče ni zadovoljilo z obrambo njegovega zagovornika odvetnika dr. Lipolda, ki je skušal obtoženca naslikati kot žrtev političnega preganjanja. Res pa je, da sem obrazložil, da znesek 777.50 din je pomotoma ni bil vključen in da ga je Jurij Montaln, ko se je pomota ugotovila, tudi poravnal. Z odličnim spoštovanjem dr. Franjo Lipold.

m Obsojen bivši občinski funkcionar. K uotici pod tem naslovom, ki jo popravlja g. dr. Lipold, pripominjamo, da je bil Jurij Montaln obsojen na 1 mesec zapora nepojunio.

m Smrtina kosa. V Slovenski ulici 40 je umrl Franc Markovič, star 79 let. — V Kettejevi ulici 7 je umrla vdova po strojevodji dr. žel. Magdalena Schmalz, stara 75 let. Svetila jima večna luč.

m Nesreča pri delu. Pri Sv. Lovrencu na Pohorju se je ponesrečil 32 letni delavec Leopold Repatič. Podrli so se nanj hlodi ter so mu zadali hude poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m Mladina zapuška dom. Mariborska policija je dobila letos nenavadno veliko število prijav zaradi mladih beguncev, ki so pobegnili od staršev. Tako je včeraj prijavil zopet železničar Ivan Predan iz Wolfve ulice, da mu je izginil njegov 15 letni sin Ivan ter se še do danes ni vrnil. Fant je močne postave, okroglega obraza, črnih las, oblečen v rjave hlače, črn suknjič, Hubertus plašč ter pokrit s športno čepico.

Celje

e Krik uničene mladosti, igra velikih frančiških križarjev iz Ljubljane, je privabila v nedeljo v mestno gledališče veliko množico občinstva, ki ga sicer ne vidimo pri gledaliških prireditvah. Prijazna beseda gorečega misijonarja je zadoščala, da se je gledališče napolnilo. To priznanje je požrtvovalno in idealno stremljenje mladih in navdušenih borcev za katoliško akcijo tudi zaslužilo, tem bolj, ker je dramo napisal eden od njih, mlad sedmošolec. Pisatelj je tudi sam na dovršen način podal glavno vlogo — brezvrotno vzgojenega Louisa, sina bogatega tvorničarja, ki ga spreobrne življenjska žrtev katoliškega dijaka, sorodnika in tovariša. G. Vlado Kos je spretno rešil nalogo režiserja. Naj nam iz mladega rodu zraste prav mnogo tako agilnih in navdušenih fantov!

KINO METROPOL

Samo danes se prekrasen film
Kraljev tenor
(Der Postillon von Lonjumeau).

e V proslavo šestdesetletnice Otona Zupančiča nam bo predaval g. prof. dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane v četrtek, dne 3. februarja, v okviru Ljudskega vseučilišča v Celju v veliki dvorani Narodnega doma, režiser narodnega gledališča v Ljubljani g. Ciril Debevec pa bo recitiral najznačilnejša Zupančičeva dela. V torek, dne 8. febr. pa bo vprizorilo Narodno gledališče v Ljubljani v celjskem mestnem gledališču Zupančičevo tragedijo »Veronika Deseniška«. Slavnostno besedo bo imel pisatelj mons. Franc Ks. Meško.

KINO UNION

Danes premiera filma
Zena brez okov
V glavni vlogi Marlena Dietrich.

e V nedeljo je iztrgala smrt iz rok skrbne matere in očeta 5 letno Burger Marinko, hčerko banovinskega inž. Burgerja Josipa iz Celja. Marinko bodo prepeljali danes v Ljubljano, kjer jo bodo položili k počitku na pokopališče pri Sv. Križu. V Prečni ulici je umrla 78 letna zasebnica in svakinja sodnega nadsvetnika v pokouju g. dr. Stepančiča Matilda Barilli, na Glavnem trgu 17 pa 81 letna hišnica Filipi Marija. Naj jim sveti večna luč, svojem naše iskreno sožalje!

e Kuratorji Celjskega poštinskega doma za mladino se zahvaljuje Krajevni protituberkulozni ligi za podporo 10.000 din. Celjska Protituberkulozna liga je s tem velikodušnim darom zopet dokazala, da pravilno razumeva svoje naloge, kakor tudi pomen novega Poštinskega doma za mladino.

e V Celju je umrl v mesecu januarju 40 oseb, 14 v mestu, 26 v bolnišnici.

Litija

V nedeljo, 30. januarja, je po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspal g. Anton Černe, železničar v pokouju, v 73. letu starosti. Pred tremi tedni se je podal v Lekenak, da bi obiskal svojo hčer, gospo Leganovo. Zdrav je zapustil svoj dom v upanju, da se prav tako zdrav povrne. Toda huda bolezen ga je priklenila na bolniško posteljo. Upal je, da se še vrne, toda bolezen se je slabšala. Edina njegova želja je bila, da bi umrl doma in bil pokopan v domači zemlji. Z vsjo skrbjo so ga prepeleli v soboto z avtom v Litijo. Toda samo za nekaj ur. V nedeljo jutraj se je preselila njegova duša k Bogu po plačilo. Bil je vzoren mož, mož molitve in dela, odločen in veren katoličan. Vestno je opravil pobožnost prvih petkov. Bil je član »Prosvetnega društva« in njegov dobrotnik. Veselil se je vsakega napredka in razvoja katoliških organizacij. Dobremu očetu bodi plačnik Vsemogočni! Njegovi družini iskreno sožalje!

Prosvetno društvo uprizarji drevi ob 8 in na Svečnico ob 3 popoldne krasno igro »Gozdarjevi otroci«. Igra bo uprizorjena na odru v novo urejeni dvorani Ljudskega doma.

Slovenska Bistrica

Sprememba na meščanski šoli. Bačič Bogomir, referent za meščanske šole v ministru prosvete v Beogradu, je predstavljen za upravitelja meščanske šole v Kulo v donavski banovini. Za vršilca dolžnosti upravitelja meščanske šole v Slovenski Bistrici je imenovan Rupnik Josip.

Slinavka in parkljevka v Sloveniji

Kraljevska banska uprava objavlja v informaciji interesentom: V dnevnem časopisu se neprenehoma objavljajo krajša ali daljša poročila o slinavki in parkljevki v evropskih deželah. Iz njih se je izvedelo, da so močno okužene Francija, Belgija, Nemčija, Anglija, Nizozemska, deloma tudi Švica, Češkoslovaška in druge. Tudi za Madžarsko so poročali, da je okužena s slinavko in parkljevko, vendar je bilo to pozneje preključeno.

V časopisnih poročilih so tudi navedena številna okuženih živali, ki so precej velika in tudi izgube dosti občutne. V časopisih je bilo tudi sporočeno, kako nekatere države zatirajo slinavko in parkljevko. Tako na Anglijskem vse obtele živali pokoljejo, tudi v Švici se je to nekaj časa prakticalo ali so potem ta način zatiranja kuge opustili.

Ker je bilo v preteklem letu veliko sezonskih delavcev iz Prekmurja v Franciji in Nemčiji, se je upravičeno mislilo na to, da se bo slinavka in parkljevka prej ali slej zanesla tudi v naše kraje in to v prvi vrsti v dravsko banovino ali pa v savsko banovino, pa tudi v vsako banovino, od koder so odšli ljudje za zaslužkom v okužene države.

Ta slutnja se je prekmalu uresničila. V začetku meseca novembra se je vrnila iz Francije manjša skupina sezonskih delavcev in točno po inkubacijski dobi, ki pride v poštev pri slinavki in parkljevki, se je pojavila v vasi Mala Polana občine Polana, okrajna lendavskega, kuga in to ravno v enem dvorec, v katerega se je vrnila neka oseba iz Francije.

Deloma, ker je že slabost naših ljudi, da vsako kugo kolikor mogoče dolgo prikrivajo ali pa tudi zaradi tega, ker se pri živini čisto pojavljajo bolezn na gobcu pa tudi na parkljih, ki so zelo slinavki in parkljevki, bolezen ni bila prijavljena pravočasno, temveč šele, ko je bilo okuženih že več dvorcev. Na sumljivo slinjenje je postal pozoren mlečni kontrolor in je svoja opažanja prijavil okrajnemu načelnstvu, to pa kraljevski banski upravi.

Kraljevska banska uprava je takoj poslala na lice mesta svojega posebnega odposlanca, ki je ugotovitev okrajnega živinodarstva potrdil. Nato so se odredile obširne varnostne mere z namenom, da bi se čimprej ugotovilo, ali ni še kaka druga vas okužena. Zaprti so bili vsi prehodi preko Mure, banska uprava pa je poslala na lice mesta 7 veterinarjev, ki so v teku enega tedna preiskali vse sumljive in ogrožene občine in to: celo občino Polana, ogrožene občine Gaberje, Črenšev, Genterovel in Turnišče.

Uspeh te preiskave je bil ta, da je bila ugotovljena slinavka in parkljevka le v 7 dvoreh vasi Mala Polana. Obbolelo pa je skupaj 24 goved. Niso pa obbolele avinje. Vse to je bilo opravljeno v času od 24. novembra pa do začetka decembra.

Ko je bilo ugotovljeno zdravstveno stanje v ogroženi in vseh ogroženih občinah je okr. načelstvo v Lendavi izdalo vse potrebne veterinarne-policijske ukrepe za zatiranje te nevarne kužne bolezni.

Ukrepi pri slinavki in parkljevki so zelo strogi. Morali pa so se tudi strogo izvajati, ker je bil ta primer omejen samo na eno vas in so oblasti polagale veliko važnost na to, da ostane kuga omejena samo na to vas. V vas samo je bil poslan specialni odposlanec živinodarstva, ki je imel nalogo dajati potrebne nasvete, kontrolirati, ali se prebivalstvo drži odredenih ukrepov in izvršiti tudi dezinfekcijo, oziroma nadzorovati izvrševanje dezinfekcije. Okuženi dvorci so bili stavljeni pod strogo zaporo in straže so čuvali noč in dan, da nihče ni šel iz svoje hiše v kako drugo hišo. Po vasi je patrolirala žandarmerija. Na vseh vhodih in izhodih v in iz vasi so bile straže, ki so vsakega pasanta in pa vsako vozilo dezinficirale. Tako je v Mali Polani ostala kuga omejena samo na teh 7 dvoreh.

Ceprav so ljudje ubogali in se pokoravali dosti strogim odredbam, se pa tega niso držali vsi. Neki samozvani pomočnik pri prvi pomoči je moral zanesiti slinavko in parkljevko tudi v sosedno vas Veliko Polano, kjer je bila kuga prve dni meseca decembra. Tega dne sta bila okužena dva dvorca. Tudi v Veliki Polani so bili odredeni isti veterinarne-policijski ukrepi ali se kuga dalja časa ni mogla ustaviti. Skupaj je bilo okuženih 12 dvorcev in obbolelo je 43 glav živine. Zadnji primer je bil 29. decembra 1937 in od tedaj je kuga prenehala. Zelo verjetno je, da bo sedaj tudi v tej vasi mir. 29. decembra 1937 pa je okrajno načelstvo v Lendavi obvestilo kraljevsko bansko upravo, da se je pojavila slinavka in parkljevka tudi v bližnji vasi Gomilice, ki pa spada pod občino Turnišče. Ponovno je bil po odredenih veterinarjih izvršen pregled vseh ogroženih vasi in tudi to pot se je ugotovilo, da je kuga ostala omejena zaenkrat le na vas Gomilice. Okrajno načelstvo pa je odredilo tudi za to vas iste ukrepe kot za vasi Mala in Velika Polana.

V Gomilici je dosedaj okuženih 10 dvorcev in obbolelo je 48 goved. Zadnji primer okuženja in izbruha kuge je bil javljen 13. januarja in od tedaj je stanje nespremenjeno.

Potrebne varnostne odredbe pa niso bile izdane samo za okužene in ogrožene vasi. Ker je bilo popolnoma gotovo, da je bila kuga vnešena v Jugoslavijo iz inozemstva, je bilo že takoj v začetku odredjeno, da se morajo vsi sezonski delavci, ki se vračajo iz inozemstva, in vsa njihova prtljaga, predno se vrnejo na svoje domove, razkužiti. To delo je bilo izvršeno in se še, kolikor je to potrebno, vrši v Mariboru in pa v Ljubljani. S tem je bilo doseženo, da se ni slinavka in parkljevka še bolj razširila, kot bi se pa bila sicer. Spočetka je bilo to razkuževanje združeno z velikimi težavami, ko pa so se našli primerni prostori, je šlo razkuževanje hitro izpod rok in tudi ni bilo več pritožb. Vsakemu pa se seveda ni moglo ustreči. Kuga se je pojavljala v normalni obliki na gobcih, parkljih in vimeni. Za hitrejšo zdravljenje na gobcu se je priporočalo samo kis v vodi, za druga zdravila ni bilo denarja, pa tudi niso bila potrebna, ker so se rane hitro zacelile. Istotako so se hitro zacelile rane na vimeni, parkljevko pa se je zdravilo s katranom. Uspeh je bil popolnoma zadovoljiv. V Mali in Veliki Polani ni bilo nobenih izgub, v Gomilici pa je poginilo eno tele, ki je bilo cepljeno brez znanja in odobrenja kraljevske banske uprave po poslanecu Centralnega veterinarskega bakteriološkega zavoda v Belgradu. Vsa druga živina pa je ozdravela.

Mnogo večjo važnost kot pa za zdravljenje samo se je polagalo na najgrotevnejšo dezinfekcijo. Vsaka dezinfekcija je bila izvršena pod stalnim nadzorom veterinarja. Vendar se dezinfekcija ni izvršila šele potem, ko so goveda že ozdravela, temveč prva dezinfekcija je bila izvršena par dni potem, ko so počili mehurčki. Motiv za to prvo dezinfekcijo je bilo dejstvo, da izgine kmalu potem, ko počijo mehurčki, kuživo iz telesa okužene živali in se kuga potemakem prenaša samo še po okuženih predmetih. Zato so bili ti predmeti, to je hlev, gnoj, gnojnice, posode, ljudje in živali čimprej razkuženi in se je potem počakalo z drugo končno razkužbo tako dolgo, da so živali popolnoma zdravele. Mogoče je to tudi vzrok, da se slinavka ni širila, ker je bilo že kolikor mogoče v najkrajšem času onemogočen prenos kuge. V Mali Polani je slinavka in parkljevka prenehala in je že proglašena za ugaslo, v Veliki Polani bo z zakonom in pravilnikom določen rok potekel te dni in, če ne bo kakoga presenečenja, bo tudi v vasi Velika Polana s kugo še ta mesec opravljeno. V Gomilici pa je stanje danes še vedno odprto, dejstvo pa, da že od 13. jan. t. l. ni bilo nobenega novega primera, opravičuje optimizem, da bo mogoče primer izbruha kuge na dan 13. jan. t. l. le zadnji. V prihodnjih 10 dneh pa se bo odločilo, ali se bo lahko slinavka in parkljevka v Jugoslavijo proglašila za prestalo.

Pa tudi če se bo to uresničilo, še s tem daleč niso odstranjene vse nevarnosti. Sezonski delavci se najbrže še niso vsi vrnili in dokler ta dotok ljudi iz okuženih držav ne bo prenehal, je še vedno nevarnost, da se nam kuga ponovno zaneše v našo državo. Od živinorejcev sanih bo odvino, ali bo slinavka in parkljevka res končno likvidirana. In če se bo še kje iznova pojavila, bo uspešno zatiranje mogoče tedaj, če bodo pri tem sodelovali vsi brez izjeme. Zet primer v okraju Lendava nam je prinesel velikansko škodo. Še večja pa bo škoda, če se bo pojavila slinavka in parkljevka v več okrajih ali več banovinah. Tedaj pa bo že mnogo več za izvoz zaprtih okrajev in največ bodo to občutli ravno živinorejci, torej največ kmetje, ker bo zapora izvoza imela brezpozojno za posledico padanje cen živine. Zato je v prvi vrsti njihova moralna dolžnost, da kuge ne prikrivajo in raznašajo, temveč vestno sodelujejo pri zatiranju slinavke in parkljevke.

Nemški avtomobili v Jugoslovi

Pretekli teden je bil v Belgradu za naše gospodarstvo pomemben dogodek. Novo ustanovljena delavnica nemške avtomobilske industrije »Nemški autoservis« je začela dne 28. januarja poslovati. Delavnica leži na periferiji Belgrada ter obsega površino 2800 km², vodi jo pa inž. Moser. Ob tej priliki je prišel v Belgrad poseben odposlanec in zaupnik drž. kancelarja Adolfa Hitlerja g. Jakob Werlin, član upravnega odbora Mercedes-Benz tvornice, ki je imel ob tej priliki tudi govor, v katerem je poudaril pomen nove delavnice za nemško avtomobilsko industrijo, ki tudi hoče imeti delež pri vedno bolj naraščajoči motorizaciji naše države. Dejaj, da hoče s temi delavnicami nemška avtomobilska industrija omogočiti vznikom nemških voz, da stalno skrbje za svoja vozila. Ne gre za konkurenco avtomobilskim trgovcem niti obrtnikom, ampak za to, da imajo vozniki na razpolago vedno dovolj nadomestnih delov in strokovni pregled vozil od časa do časa po nemških specialistihi. V Belgrad so bili poslani specialisti vseh vidnihih tvrdk, ki pa bodo to le prehodno, dokler ne bodo prepustili mesta po njih izvezbanim delavcem.

Kulturni obzornik

Italijanska knjiga o Jugoslaviji

Politična zblizanja privabljajo tudi kulturna. Medsebojno spoznavanje je pa k temu prvi znak. Po političnih pogodbah med Italijo in Jugoslavijo se je tu in onstran meje začutila potreba, da se spoznamo iz oči v oči, ne skozi pobavarna očala. Takemu namenu ima nalogo služiti tudi knjiga »Jugoslavia« (Jugoslavija), katera je izšla pretekli mesec v zbirki »Stati e colonie« (Države in kolonije). Zbirko izdaja »Istituto per gli studi di politica internazionale« (Zavod za študij mednarodne politike) v Milanu. Izšlo bo 100 zvezkov, vsak mesec po eden. Doslej jih je izšlo že osemnajst. Zadnji opisuje Jugoslavijo (Jugoslavia, str. 44, 4; cena 3 lire). Te brošure so pomembne, posebno zato, ker zajema iz njih zemljepisno znanje o sosednih državah zlasti široka plast srednjega izobraženstva in pa tudi strokovnjaki za priročno porabo.

Knjiga se deli v tri dele: 1. Dežela in prebivalci; 2. Upravna razdelitev; 3. Gospodarstvo. Prideljevanje je majhen zemljevid (1:3.000.000) in šest slik (Cerkev sv. Marka v Zagrebu, pogled na Ljubljano z Grada, pogled na Split, sotočje Save in Donave pod Belgradom, rimski most v Mostarju in Dubrovniški zaliv). V prvem delu so statistični podatki precej točni. Zdi se, da je pisatelj, ki se pa ni podpisal (I) črpal iz zadnjih virov. Ni pa imel vseh na razpolago ali pa se jih tudi ni držal, ker sicer mu ne bi ušle izpod peresa take napake, kot so n. pr. pri naznačenih dolžinah za meje. Žal, da je treba povedati, da dela celotno delce vije naglasi in površnosti. Na kratko obravnava podnebje. Tretji odstavek opisuje gorovje (natančna raba pojma »suvala«). Dobri, a strnjeni so vodopisni po-

Ba'la in kavarniška koncesija v L ubl ani

Z ozirom na to, da se po poročilih z avtentičnega mesta potegujejo za kavarniško koncesijo tvrdo Ba'la v njeni palači, ki jo ima zgradih na mestu sedanje, nekateri posamezniki, nam je Zveza združenih gostilničarskih obrti za dravsko banovino poslala izjavo, v kateri v imenu svojega članstva obsoja akcijo, ki se je razvila iz spretnih reklame in drugih razlogov proti interesom domačih gostilniških podjetnikov. S tako akcijo se ubija podjetnost domačinov, ki bi jih že v naprej uničili, če bi dovolili, da se nasproti njim gradi tuje konkurenčno podjetje, še prav posebno zaradi tega, ker je v najožjem središču Ljubljane same danes že 7 kavarn. prav tako najmodernejše urejenih. Veletvrdki Ba'la res ni potrebna kot protislužba, da v Ljubljani zida novo poslopje, kavarniška koncesija, saj zasluži že s svojo produkcijo in prodajo čevljev in drugih stvari lahko toliko, kolikor ji je potrebno za amortizacijo pri nas investiranega kapitala.

Borza

Dne 31. januarja 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237.20—238.80. Avstrijski šiling se je v Ljubljani in Belgradu malenkostno okrepil na 8.62—8.72, v Zagrebu je ostal na 8.60—8.70.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28.65—29.35, v Belgradu 29.50 blago.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.40 do 14.60, nadalje so v Zagrebu beležili za sredo februarja 14.375—14.575, za konec februarja 14.35 do 14.55, za sredo marca 14.525 blago, za konec marca 14.39—14.59, za konec aprila 14.60 blago.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.381.109 din, v Belgradu 5.953.800 din, v efektihi pa izkazuje Belgrad prometa 1.280.000 din pri čvrsti tendenci.

Ljubljana — tečaj s primom

Amsterdam 100 h. gold.	2403.16—2417.76
Berlin 100 mark	1733.02—1746.90
Bruselj 100 belg	727.70—732.77
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.19—217.52
Newyork 100 dolarjev	4272.26—4308.57
Pariz 100 frankov	140.52—141.96
Praga 100 kron	151.24—152.34
Trst 100 lir	225.69—228.78

Curih. Belgrad 10. Pariz 14.175. London 21.625. Newyork 451.50. Bruselj 73.025. Milan 22.725. Amsterdam 241.10. Berlin 174. Dunaj 84.40 (84.65). Stockholm 111.48. Oslo 108.68. Kopenhagen 96.55. Praga 15.18. Varšava 82. Budimpešta 86.25. Atene 3.95. Carigrad 3.50. Bukarešta 3.25. Helsingfors 9.5625.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. posojilo 99—100, agrarji 55—59, vojna škoda promptna 437—439, begunške obveznice 84—85, dalm. agrarji 83—84, 8% Blerovo posojilo 95.50—96.50, 7% Blerovo posojilo 88.50—89.50, 7% posojilo Drž. hip. banke 99.50 do 101, Trboveljska 220—225.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98—100, agrarji 57—58, vojna škoda promptna 439—440, za konec marca, aprila in maja 439—440, za konec junija 439—440 (437.50), begunške obveznice 84 den, dalmatinski agrarji 85.25—84.4% sev. agrarji 57 den, 8% Blerovo posojilo 96—98 (96.50), 7% Blerovo posojilo 88.50—89, 7% posojilo Dr. hip. banke 99.75 do 100.50, 7% stab. posojilo 94 denar; delnice: Priv. agr. banka 220 blago, Trboveljska 215—225, Tov. sladkorna Bečker 550—600, Osj. sladkorna tovarna 165 blago, Dubrovačka 410—450, Jadranska plovidba 405 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo (99.25), agrarji 58.50 denar, vojna škoda promptna 436.50—440 (440, 437.50), za konec februarja 439 denar, za konec marca 439—440, begunške obveznice 85—86, dalmat. agrarji 84.25 denar (84.50), 8% Blerovo posojilo 95.75—96.50 (96), 7% Blerovo posojilo 88.50—89 (88.50), 7% posojilo Drž. hipot. banke 100 denar; delnice: Narodna banka 7.720—7.730 (7.730), Privilegirana agrarna banka 222 denar (222).

Žitni trg

Nevi Sad. Ječmen bč sred. 63—64 kg 135 do 137.50. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Cene živine in km etijskih pridelkov

Živinski sejem na Vidmu ob Savi v okraju Brezice dne 21. januarja t. l. Cene so bile naslednje: vol 4.50—5.50 din za kilogram žive teže, krave 2.50—4, telice 4.50—5.75, junci 4.50—6, svinje 7.50—9; — krompir 100 din za 100 kg, koruza

gled lovske predpisov. Bogat je oddelek »iz lovskega opornika«, kateremu sledi še društveni vestnik in še posebni pasji oddelek (kinološki).

»Reje malih živali, I. V., št. 1. — List deluje za umno organiziranje reje domačih malih živali ter je glasilo rejskega gibanja v Sloveniji, zato je potreben vsakemu gospodarju in ljubitelju domačih živali. Od prave reje bo imel sam gospodarsko korist: skromen dohodek, ki ga s pravim razumevanjem problema lahko poveča. Urednik Inkret Alfonz iz Senkovega turna pripoveduje v leposlovni obliki načela pravega perutninarstva, prof. Pengov piše o napakah kot učiteljski za bodočost ter je to načelo prenesel v perutninarstvo, dalje piše o važnosti rase in o kuncereji; Grabnar Drago piše o golobem perju. Zaje Andrej o skopljenju kuncve, Kristof o kozjerejstvu, Savinski pa o ribah. Poleg tega ima list prostor tudi za podlistek (I. Albrecht) ter za društvene vesti. Drobiz, smeh in zabava itd. Cena 30 din.

UDT — Glasilo združenja diplomiranih tehnikov, I. I., št. 9—11. — Časopis je dvojezičen in namenjen za vso državo. V njem se razpravljajo stanovski problemi. Precej člankov je tudi v slovensščini. K članku T. V. »Gospod inženir — gospod tehnik« bi pripomnili, da so prav te dni rešili ta problem na Poljskem tako (z zakonom v sejni), da so tudi tehnični deležni naslova inženir, akademski inženiri pa »dipl. inženir«.

»Zikac, I. IX., dec., januar 1938. — Časopis ima naslov »družinski list«, v bistvu pa je časopis, ustanovljen v reklamne svrhe kot propagandno sredstvo za Ziko-kavo, torej nekako tako, kot je svoj čas slovel »Domači prijatelj«, ki si je vod vodstvom Kvedrove pridobil veliko zaslug za slovensko moderno literaturo. In tudi »Zikac« si pridobiva vedno več priznanjih pisateljev za so-trudnike. Tako pišejo v to številko Joža Lovrenčič, Anton Ingolčić (Splavarij), Bačar Rafael, Kač Janko, V. Pirnat itd. List ureja Mirko Pugelj.

Revije in časopisi

»Lovec, I. XXV, 1938, št. 1. — S to številko je slovensko lovsko glasilo stopilo v svoje jubilejno leto. Že lani v zadnjih številkah (nov., dec.) je dr. Bevk objavil zgodovino lista, v tej številki pa predsednik dr. V. Krejčič podaja v uvodnem članku načelne misli, po katerih se bo ravnal novi urednik A. Mazlu. V njegovem članku me je zelo neprijetno zadel docela neslovenski stavek: »Spremembe so dirale v naše še ne dosti urejene prilike! Urednik Mazlu opisuje mesec januar v pomenu za lovca. V. Kapus priobčuje svoje lovske spomine z Jelovce. »Kunc«, Ado Markovič nadaljuje iz lauskega letnika zanimivo studijo o bajki o Zlatorogu kot ostanku lovske prakture. Naslanja se na Glonarjevo razpravo (v CZZN) ter jo dopolnjuje. Spis je zanimiv za slovensko folkloro in mitologijo, zlasti primerjalno mitologijo, kajti rezultat je, da bajka resnično ni specifično slovenska, temveč je ostank lovske prakture ter se le zaradi Dogane in Triglavu uvršča v staroslovensko bajstvo. Luckmann opisuje lov na gamsa. Volc A. opis »Na mrhovišče«, inž. Šivic-Znidaršič pa dajeta pre-

KINO SLOGA

„Ladja suznjev“

te velik. filmsko delo, v katerem je podana krvava legenda o zadnjem trgovcu s črnimi sužnji, ki nam v ostrih, živahnih scenah predstavlja najhujšemu: našo sužnjo — V g. v. vlogah Warner Baxter, Wallace Beery, Eli A. Allan Rezervirajte vstopnice

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

150—150, pšenica 200, rž 150, fižol 175.250, oves 150—200, ajda 200, proso 150—200, ječmen 125 do 150 din; zeljno seme 35—40 din za kilogram; stavbni les 400—500 din za m³, les za kurjavo 70 do 80 din.

Kočar Franc - šestdesetletnik

Celje, dne 29. januarja.

Te dni je obhajal v ožjem krogu svoje družine upok. orožn. narednik g. Kočar Franc šestdesetletnico rojstva. Po dosluženi vojaščini je odšel v podčastniško šolo v Gradec in pozneje je vstopil v žandarmerijo. To težko službo je opravljal polnih 24 let v Slovenjgradu, v Veliki Nedelji, v Zrečah in Mozirju. Skoraj polovico svoje službe je opravljal kot vodja orožniških postaj. Vse svoje življenje je bil zaveden Slovenec in ves se je posvetil svoji družini. Naš ljubitelj je vključ šestim križem še čil in krepak ter opravlja svojo sedanjo službo uvoznškega kontrolorja pri celjskem magistratu v veliko zadovoljstvo predpostavljenih. Od njegovih šestdesetletnici mu iskreno čestitamo in kličemo na mnoga leta!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Dr. Franc Grivec: Kristus v cerkvi je naslov knjigi, na katero smo že nekajkrat opozorili čitatelje v našem listu. Delo je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vez. 60 din. Pisatelj, ki uživa velik sloves med sodobnimi slovenskimi bogoslovci, zlasti po svojem globokem poznavanju vzhodne Cerkve, je v tej knjigi, ki je nekako dopolnilo svoječasne knjige o Cerkvi (1924) zajel bistvo Cerkve, ki ima od nekdaj tragično usodo, da jo napačno razumejo in čestokrat krivo vrednotijo. On jo pa pokaže tako, da se tudi nasprotniku odpre pogled v njen čudoviti organizem, njeno upravičenost in resnični odnos, ki vlada med njo, ki je mistično telo Kristusovo, to je edino družbo, ki bo preživela vse čase, in kot edina rešitev v razburkanem valovanju našega časa. Vsa ta izvajanja so tako preprosta, jasno in preprosto napisana ne samo za bogoslovce, ampak tudi za laičnega inteligenta. Podlaga izvajanjem mu je predvsem evangelij, sveti Pavel, sveti Tomaž Akvinski in klasični učitelji Cerkve sploh, dalje najodobnejši bogoslovci, ki so zrasli v duhu našega časa in ga živo razumejo (Lippert, Adam, Guardini, Sertillanges in drugi). Vsa knjiga je prežeta religiozne resnice v sodobni obliki in prepričani smo, da bo marsikateri Boga iščoč dvomilavec in nasprotnik segel po njej.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 1. febr.: 11. Solška ura: Naši gozdovi (gosp. Rafael Bačar) — 12. Odmevi iz Poljske (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opuslanski koncert (Rudi, orkester) — 14. Napovedi — 18. Peser spored (R. Radljski orkester) — 18.45 Krščanstvo in nacionalizem (g. dr. France Veber) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nag. ura — 19.30 Zahvalni zvečni tednik — 20. Božične pesmi po komorni zbor deloma s spremljavo Rad. orkestra (vodi g. dr. Fr. Klimovec) — 21. Bačar: Velika tokata in fuga v d-molu (plošče) — 21.10 Lahka glasba (igra Radljski orkester) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Prenos pesne glasbe iz Kazije.

Drugi programi

Torek, 1. febr. Belgrad: 20. Nar. pesmi, 20.30 Sinf. koncert — Zagreb: 20.30 Koralni koncert, 21. Ork. in vokal. koncert, 22.30 Plesna glasba — Dunaj: 19.40 Izmenjava programa s Svico, 20.40 Moder. balada, 20.45 Veseloliga, 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 20. Vokal. koncert, 20.30 Plošče, 21.30 Cigan. orkester, 22.50 Pihala — Rim-Bari: 17.15 Sopran, 21. Vojnska godba, 22.20 Komorni koncert — Praga: 19.15 Plesni tečaj, 21. Orkester. koncert, 20.45 Plesna glasba — Parava: 20. Ples. glasba, 21. Sinfon. koncert, 22. Plesna glasba — Sofija: 20. Vokal. koncert, 20.45 Komorna glasba, 22. Tenor — Berlin: 19.10 Francoski skladatelji, 20. Serenade — Königsberg: 19.10 D'Albertova opera — Nizava: — Hamburg: 19.10 Operni odlomki — Bratislava-Trst-Milan: 20. Verdijeva opera »Otello« — Lipsko: Donizettijeva opera »Lucia Lammermoor« — Köln: 20.30 Plesni večer — Stuttgart: 19.15 Operna glasba, 21. Händlov ciklus — Bern: 19.10 Izmenjava programa z Dunajem (Svie. posmi) — Strasbour: 21.30 Opera.

Smrt nemškega avtomobilskega dirkalca

Sportni svet je v petek zadela huda novica, da se je na veliki avtomobilski dirki na državni dirkalni cesti Frankfurt na Maini — Darmstadt smrtno ponesrečil sloveči nemški dirkalec Berndt Rosemayer, ki je dirkal na avtomobilu tovarne Auto-union. Dirkal je za poskušnjo. Velike avtomobilске tovarne namreč bogato plačujejo drzne dirkače, ki naj pokažejo, da so vozovi njihovega izdelka sposobni največje brzine. Navadno potem taki dirkači svojo nalogo končajo tako, kakor jo je sedaj končal dirkač Rosemayer.

Mož je bil še precej mlad in je že kot mladenič rad sila vrtoglavo vozil, da so mu nazadnje morali vzeti šoferske listine. Potem pa se je po-boljšal in je začel nastopati kot dirkač imenovane tovarne. Udeleževal se je vseh velikih dirk v Nemčiji in drugod po svetu, kjer je vedno dirkal na račun svoje tovarne na njenih vozovih, a na riziko svojega življenja.

Tako se je tudi v petek udeležil tiste poskusne

dirke. Konkurenčna tovarna Mercedes-Benz je ustavila svoje poskusne dirke in tako je Rosemayer sam dirkal za svojo tovarno. Razvijal je velikansko naglico. Ze pri prvi vožnji tistega dneva je na koncu povedal, da bi ga bil velik zračni vrtnec skoraj potisnil na cesto. Vendar je šel še drugič na progo, s katere pa se ni več živ vrnil.

Rosemayer je ravno razvil največjo naglico, da bi končal še to vožnjo, ko je njegovo vozilo naenkrat zašlo. kakor trde očitvidci, ki so vse gledali, v hud zračni vrtnec. Silen veter je zgrabil avtomobil ter ga čez glave gledajočih članov dirkalne komisije nesel 500 metrov daleč, nakar ga je treščil na neko pobočje, kjer je voz razbit obležal. Rosemayera je že poprej vrglo iz voza. Mož je zletel na tla in mrtel v obležal. Prihitiel zdravnik dr. Gläser je mogel ugotoviti le smrt.

Rosemayer je bil poročen s slovečo letalko Elly Beinhorn, ki se je vneto udeleževala delovanja svojega moža. Vsakokrat je žena sedla v svoje športno letalo in gledala, kako mož dirka. Tako je bila menda tudi priče njegove žalostne smrti.

Z njegovo smrtjo izgubi, kar naglašajo listi, največ tovarna Auto-Union, ki pač ne bo mogla tako kmalu dobiti nadomestila za takega dirkača.

Letalska predrznost japonskega letalca

Z letalom se je zaletel v sovražnika a ter se s polovico letala vrnil

Neverjetno predrzno dejanje je pred dnevi storil japonski letalski častnik, ki je bil pridružen kot pomorski letalec japonskim letalskim silam na Kitajskem. Kaj takega se le redko bere v letopisih bojnikov.

V zračnem boju z drugim kitajskim letalcem si ni vedel drugače pomagati, kakor da se je predrzno zaletel v svojega sovražnika ter ga vrgel na zemljo. Pri tej priliki je Japonec izgubil dve tretjini nosilnih kril svojega letala. Vendar se mu je posrečilo, da je s svojim tako poškodovanim letalom srečno pristal za japonskimi črtami.

Letalec Kašimura je zastopnikom častnikarjev podal tole poročilo o tem nenavadnem dogodku:

»Ko sem letel z drugimi tovariši vred nad kitajskimi postojankami, se je zgodilo, da sem se ločil od drugih japonskih letal. Napadlo nas je namreč 25 kitajskih letal. Kar štirje so se navaliili name. Takoj sem se spustil navzdol, obrnil ter sem

Albanski kralj Zogu, ki se je te dni poročil z 22 letno madžarsko grofico Geraldino Apponyi.

Odkrita stara Ptolomeja v Afriki

Na vzhodni obali Libije, kakih 100 kilometrov vzhodno od Bengazija, kjer je danes le revna arabska vas, je nekdanje stalo lepo mesto Ptolomeja, v prvih stoletjih rimskega cesarstva sloveče trgovinsko središče Cirenajke. Maršal Balbo je ukazal tukaj izkopavati in preiskavati, kaj bi se našlo. Dve leti so izkopavali in so odkrili znamenite reči. Važni deli nekdanjega tako slovečega mesta so že odkriti ter so čez dve tisočletji na novo vstali na beli dan.

Med drugim so izkopali velik vodnjak, ki obsega 20.000 kubnih metrov. Dalje so odkrili zelo lep mavzolej s stolpom, mogočno mestno obzidje z močnimi utrjenimi stolpi, en slavolok s 3 prehodi in še več drugih imenitnih poslopij. Na zidovih so odkrili še povsod reliefe, kipe in napise. Med napisi je najbolj važen Dioklecijanov edikt iz leta 301, v katerem je ta cesar določal cene. Med najbolj ohranjenimi kiparskimi deli je zlasti važnih sedem reliefov, ki kažejo spreved v čast Bakhu. V Ptolomeji človek šele dobi nekaj pojma, kako so živeli ljudje za časa vladanja kraljice Kleopatere.

★

Štorklje so prijazni someščani

Belgijsko mesto Brügge slovi po svojih lepih labodih, ki domujejo v tamkajšnjih krajih. Holandsko mestece Nimwegun pa slovi po svojih prijaznih štorkljah, ki jih je na stotine v močvirjih tamkajšnje okolice. Tudi v mestu samem je polno štorkelj, in sicer se vsako pomlad znova vračajo v mesto vedno štorklje iste družine, ki je lani gnez-dila tam.

Meščani so se štorkelj že pred stoletji tako navadili, da imajo te živalice za erečonošne. In so jim po pravici lahko hvaležni. Ko je pred 100 leti mestece Nimwegun bilo v nevarnosti, da pogori, so bile štorklje, ki so mesto rešile. Tako glasno so nenadno začele tolči s krili in kletati s kljuni, da so meščani bili opozorjeni. Nič hudega sluteči Nimwezani so začeli paziti in odkrili v svojo veliko grozo, da se nekeje v mestu razvija nevaren požar. Ker so bili budni in niso šli spat, so požar preprečili in mesto rešili, sicer bi bilo pogorelo vse mesto. Zato je ljubezen med štorkljami in meščani še vedna.

Spljoh meščani pravijo, da so se štorklje izkazale za kaj pridne in dobre someščane. To zimo pa je neki okoliški kmet ujel mlado štorkljo, ki je bila poškodovana na krilih in ni mogla leteti z drugimi vred na jug. Vzel jo je pod streho ter je lepo zanj skrbel. Sedaj sta tako velika prijatelja, da je v veselje vsem prebivalcem. To štorkljo nameravajo sedaj poslati meščani v kraljevi dvorec, kjer kraljčina Julijana pričakuje, kdaj se v njeni hiši pokaže štorklja.

Sovjetski učitelji na šolskih klopek

Ker so v začetku ruske revolucije boljševiki uničili skoraj vse rusko izobraženstvo, je zmanjkalo tudi učiteljev za ruske ljudske šole. Tudi pozneje so sovjeti precej čistili med šolami samimi. Zato so morali za učitelje ljudskih šol nastavljeni ljudi, ki navedno niso bili kos svojim nalogam. Sam ljudski komisarjat za prosveto je javno izrekel sodbo, da so pomanjkljivi uspehi ljudskih šol krivi zlasti učitelji sami, ker niso dovolj ne politično ne strokovno izšolani. Zato so ustanovili posebne tečaje za učeče učitelje, v katerih se učitelji zlasti politično vzgajajo. Saj je politika prva zadeva, vse drugo pride šele daleč za njo. »Učiteljskaja Gazeta« od 3. januarja letos pa je razmeram v teh tečajih ali seminarjih, kakor jih imenujejo, posvetila cel članek, iz katerega posnemamo:

»50 učiteljev mesta Gorki je prišlo na politično izobraževalni tečaj v Leninovo šolo. Začeti bi se imelo ob 7 jutraj, toda do pol osmih še ni bilo nobenega učitelja blizu. Nato pa je prišla voditeljica seminarja tovarišica Marinina ter naznanila: »Danes izostane predavanje o zgodovini narodov v Sovjetski Uniji. Danes bomo jemali zgodovino komunistične stranke.« — Najprej je izpraševala:

»Tovariši Skupov, pripovedujte nam kaj o gospodarski krizi na koncu 19. stoletja in o revolucionarni vstaji 20. stoletja.«

Tovariši Skupov dolgo molči, nakar začne jecljati: »Gospodarska kriza je nastajala v teh gospodarskih panogah: rudarska industrija, tekstilna industrija...« Sledi dolg premor. Nazadnje pravi: »Danes rajši ne bom govoril, nakar mu voditeljica seminarja odvrne: »Sram vas je lahko, zlasti še, ker ste zgodovinar.« Pa tudi to ga ni omečilo. Samo jecljal je: »Ne, ne, danes že ne! Rajši drugič!«

Pokliče drugega »učenca«. Ta pravi, da danes ne more govoriti, ker je preveč zamudil. Nato po abecednem redu kliče še druge. Pri tem se izkaže, da 40% »razredac« sploh ni v šoli.

Ko je voditeljica izgubila vse upanje, da bi koga pregovorila, da bi govoril, je začela klicati: »Prostovoljci, naprej!« Oglasila se je neka ženska. V svojem otroško naivnem govorjenju pripoveduje

dobesedno vse, kar je brala v učni knjigi Metislav-skega. Med njenim »predavanjem« pa ves »razred« tako razgraja, da ženska nazadnje preneha ter so umakne v svojo klop, češ: »Nočem več govoriti!«

Dve tašči umrli na dan poroke

V kraju Misefa na Madžarskem se je ženil 23 letni kmečki sin Laci Slav Nagy, in sicer je vodil pred oltar najlepše dekle v vasi. Ko pa so svatje sedeli na ženitnini, je med največjim veseljem kap zadela ženino 60 let staro mater, ki se je zgrudila in na mestu mrtva obležala. Ko je to žalostno novico zvedela 82 let stara mati nenadno umrle gospe Nagy, je tudi njo zadela kap. Stara mati se zaradi visoke starosti ni mogla udeležiti ženitnine, marveč je ležala v svoji dvorišni sobici. Novica o smrti hčere na poročni dan njenega sina pa jo je tako pretresla, da jo je zadela kap. Ta dvojna smrt matere in sestre je prevzela tudi brata gospe Nagy in ženinevega strica, ki je bil tudi med svati. Tudi on je omedlel in je malo upanja, da bi se popravil.

»Pomagajte! Pod svojo posteljo vidim dvoje velikih moških nog!«

V Los Angelesu je eksplodiral v neki hiši plin in raznesel eno steno hiše.

Berndt Rosemayer se odpravlja na svojo zadnjo dirko.

IVANHOE

St. 44.

Razdedinjeni vitez spoznan

Pred kraljičinim prestolom je vitez pokleknil na koleno. Ko so mu razsodniki bodisi iz radovednosti bodisi, ker so bojna pravila tako velevala, sneli šlem z glave, je Rovenka zagledala pred seboj znani obraz. Od začudenja bi bila skoraj glasno zavpila. Vendar se je preinagala in je spregovorila, dasi z razburjeno naglico:

»Gospod vitez, tale venec vam polagam na glavo v nagrado za vašo veliko hrabrost!« Nekaj hipov je pomolčala, nakar je nadaljevala: »Ne mogel bi ga biti deležen bolj vreden, kakor ste Vi!« Ni pa še izgovorila zadnje besede, ko se je razdedinjeni vitez pred njenimi nogami zgrudil in omedlel.

Vse se je razburilo. Cedric, ki je spoznal svojega sina Ivanhoeja, je brž prihitel, da bi ga odstranil iz Rovenine bližine. Toda bojni razsodniki, ki so opazili, da je sulica prebodla naprsni oklep razdedinjenega viteza, so že odnašali ranjenca.

Kneza Ivana je hudo potrla novica, da je razdedinjeni vitez bližnji prijatelj njegovega brata Riharda Levjescrčnega. Ze je hotel oditi, ko mu je sel nenadno prinesel listek, na katerem je bilo zapisano: »Pazite se! Hudič se je snel!« Knez je prebledel ko zid ter je pokazal listek de Brazju in Valdemarju Fitzurseju.

»To pomeni, da je moj brat Rihard spet na Angleškem!« je klical. »Tako moramo od tod!« Fitzurse pa ga je opozarjal, da bi docela zaigral naklonjenost ljudstva, ko bi ne dopustil streljanja z lok. Nato so glasniki oznanili, da bo streljanje z lok še istega popoldneva.

Presenetljivo odkritje zdravnikov vrača mladost uveli gubasti koži

Neki dunajski medicinski strokovni list objavlja poslednje zmagoslavje znanosti, ki bo zadavilo svet. Dognan je bil ne samo vzrok gub, marveč tudi način, kako jih je mogoče odstraniti. Materam pa celo tudi starim mamam se lahko vrne čista sveža polt njihovih dekliških dni. Zenske petdesetih pa celo tudi šestdesetih let lahko spet dobijo gladko in nenagubano mladostno kožo.

Gube izhajajo od tega, ker koža s staranjem izgublja nekatere bistvene redilne elemente. Te elemente zdaj pripravljajo iz skrbno odbranih mladih živali. Čim dobi človeška koža spet te elemente, jo osvežijo in pomladajo. To so presenetljivi rezultati raziskovanj, izvršenih na dunajskem vseučilišču pod vodstvom profesorja dr. Stejskala. Izključno pravico izkoriščanja odkritja tega

profesorja si je s ogromnimi stroški pridobila tvrdka Tokalon. Njen ekstrakt živih kožnih celic, ki se imenuje »Biocel«, se lahko nade samo v kremi Tokalon (rožnate barve). Pri kemičnih preizkušnjah, pri ženskah od 60 do 70 let so bile gube odstranjene v šestih tednih (glej izčrpano poročilo v Dunajskem Medicinskem Vestniku).

Uporabljajte vsak večer rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo. Ona hrani in pomlaja kožo med tem ko Vi spite. Gube kmalu izginejo. V nekaj tednih boste za leta in leta mlajši. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon (brez masčobe). Ona razkaja zajedalce, krči povečane žlezice in napravi najtemnejšo in najodpornjšo kožo mehko, belo in gladko. Uspešni rezultati so zaimenjeni ali pa se Vam vrne denar.

Sport

Državno prvenstvo v drsanju

Drevi ob 20.30 in jutri ob 8 oz. 10. Minister dr. Miletič je pokrovitelj tekmovanja.

Drsalčice SK Ilirije pod Cerkovnim gradom si je ponoči od nedelje na ponedeljek že toliko opomoglo od južnega vremena, da so drsalci večeraj zjutraj in zvečer mogli absolvirati svoj trening. Pri sedanjem stanju vremena je navzlic toplim opoldanskim uram precej gotovo, da se bodo mogle prireditve prvenstva Jugoslavije v umetnem drsanju danes in jutri v redu izvesti. Uvod v tekmovanje predstavlja

današnja produkcija v prostem drsanju. Na dan, prišla ob 20.30. Videli bomo 10 do 12 nastopov posameznih tekmovalcev in tekmovalcev ter ekvivalentov dvojice Silva Palme-Biber. Oni del obsejstva, ki stalno spremlja trening naših drsalcev, že ve, da bo ta večerna produkcija na lepi stopnji in da bo izreden športni užitek, kakor ga ne more nuditi nobena druga športna panoga. Produkcija bo trajala dobro uro in ne šteje k

jutrišnjemu prvenstvenemu tekmovanju. Ključni se v celoti izvede v dopoldanskih urah. Pričetek obveznih vaj bo ob 8 zjutraj, nakar se približno ob 10 prične za občinstvo najzanimivejši del tekmovanja, to je tekmovanje v prostem drsanju, ki ga začne dame, nadaljujejo juniorji in zaključijo seniorji. Tekmovanje je deljeno na tri skupine: v prvenstvo seniorjev, ki je najvažnejše, v prvenstvo juniorjev in v damsko prvenstvo. Slednje ima najštevilnejše prijave in je zaradi starta 2 tekmovalci iz Celovca razširjeno v mednarodno tekmo.

Razpis smučarskih tečajev

Akademski športni klub priredi v semestrskih počitnicah tri smučarske tečaje na Črnom vrhu nad Jesenicami. 1. Nadaljevalni tečaj za one, ki že nekoliko obvladajo smučske like, od 6. do 17. februarja. 2. Začetniški tečaj od 11. do 17. februarja. 3. Damski tečaj od 11. do 17. februarja. Stroški so predvideni na vsakega 120 dinov, v čemer je vključena vsa oprema. Tečaji se bodo vršili pod vodstvom smučarskih učiteljev, ki jih plača ASK. Po končanih tečajih se bo vsililo dne 17. febr. tekmovanje tečajnikov in tečajnic v alpski kombinaciji. Vsaj prvi trije od vsake skupine bodo prejeli praktična darila. Prijave za nadaljevalni tečaj sprejema ASK, Miklošičeva cesta 5.

Maurice Leblanc:

25

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

Obrnila se je, se pritisnila na steno in s prostoro tipala. Ker ni začutila lestve, se je nekoliko obrnila. Lestva se je premestila. Brez dvoma takrat, ko je s prenatrpanim zagonom skočila v jamo. Desni železni kavelj se je zmaknil in lestvo je držal samo še drugi kavelj; tako se je majala kot nihalo.

Lestve ni bilo mogoče doseči.

VIII.

GROZNI TRENUTKI.

Če bi bila Veronika sama, bi se je zopet polastil obup. Toda pred Stefanom, o katerem je slutila, da je zelo slab in gotovo izčrpan vsled ujetništva, je imela toliko moči, da se je premagala in povedala je kakor nekaj navadnega: »Lestva e guga... ne moremo je več doseči.« Stefan jo je ves otopljen pogledal: »V tem primeru... v tem primeru... ste izgubljeni.« »Zakaj bi bila izgubljena?« je v suhu xprala. »Beg ni več mogoče.« »Kako? Seveda je, in Franc?« »Franc?« »Gotovo! Čez eno uro največ se bo Francu posrečilo, da se bo izmuznil in ko bo videl lesto, naju bo poklical. Lahko ga bova slišala. Samo potrpljenje morava imeti.« »Potrpljenje?« se je zgrozil. »Čakati eno uro! V tej uri bodo gotovo prišli. Nadzorstvo je stalno.« »No dobro, bova pa molčala.«

Pokazal je na vrata, na katerih je bilo majhno okence.

»In to okence,« je rekel, »vedno odpirajo.«

Videli naju bodo.«

»Saj je zraven oknica. Zapriva jo.«

»Vstopili bodo skozi vrata.«

»Tedad je ne zapriva in ohranja mirno kri.«

Stefan.

»Bojim se za vas.«

»Ne bojte se zame, ne zase. V najslabšem primeru sva pripravljena za obrambo.« je pristavila in mu pokazala revolver, ki ga je vzela iz očetove orožarne in ga imela vedno s seboj.

»Aha!« je rekel, »bojim se, da se ni niti braniti ne bova mogla. Imajo druga sredstva.«

»Katera?«

Ni odgovoril. Pogledal je naglo proti tlom in Veronika je v hipu preiskala čudna tla.

Bila so iz granita, v katerem je bil ob stenah vsekani velik kvadrat. Kljub temu da je bila zarožja že precej nejasna, jo je vendar zapazila. Tako jo je uvidela, kaj to pomeni. Tla so se dala izpodmakniti.

»Past?« je vprašala in zona jo je spreletela.

»Ne, ne, to je pa prehu.« je zatrdil Stefan.

»Kaj pa?«

»Ne vem. Najbrž je le sled nekdanjega stroja, ki ni več deluje. Vendar...«

»Vendar?«

»To noč, ali bolj to jutro, je bil tu spodaj čuden ropot. Rekel bi poskusi, ki so bili prekinjeni; razen tega je tako dolgo. Ne, to ni več deluje in ga ne morejo več zabiti, oni.«

»Kdo, oni?«

Ne da bi čakala odgovora, je nadaljevala:

»Poslušajte, Stefan! Imava samo nekaj minut časa, morda manj, kakor misliva. Prej ali pozneje bo Franc prost in bo nama prišel na pomoč. Okoristiva se s tem kratkim časom, da si poveva, kar nama je potrebno. Mirno si razloživa. Nobena

»Kakšni sovražniki?« je dejal. »Tudi sam si slavljam kljub vašim razlagam isto vprašanje, ki si ga ne morem razložiti. Imam vtis, da smo vrženi v veliko dramo, ki se igra že leta, stoletja in v katero smo zašli samo za trenutek, ko se vrši tragični prevrat, ki ga je pripravil človeški rod. Mogoče se motim. Morda gre le za navadno dogodko, v sredi katerih se premetavamo mi, ne da bi nam bilo mogoče sklicevati se na drug vzrok kot na slučajno domišljijo. V resnici pa ne vem nič več kot vi. Ista tema me obdaja. Ista žalost in iste bolesti me tarejo. Nenavadni dogodki, neumnost, strašni zločini in besnost iz barbarskih časov!«

»Da, iz barbarskih časov in to me najbolj boga in mi dela toliko preglavice. Kaj veže preteklost s sedanostjo, naše preganjalce z ljudmi, ki so nekoč prebivali po teh kotlinah in katerih dela segajo do nas na tako nerazumljiv način?«

Državna razredna loterija

Žrebanje V. glavnega in zadnjega razreda tekočega 35. kola srečk se izvrši v smislu loterijskega načrta v času od 15. februarja do vključno 11. marca letos, in sicer:

v BEOGRADU: 15., 16., 17., 18., 19., 21., 22., 23., 24. in 25. februarja, in v LJUBLJANI: 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10. in 11. marca letos.

Pri tem žrebanju bodo 11. marca izžrebane štiri premije in sicer:

po 400.000—, 500.000—, 1.000.000— in 2.000.000— din.

Razen teh premij bo izžrebanih veliko število dobitkov po 200.000—, 100.000—, 80.000—, 60.000—, 50.000—, 40.000—, 35.000—, 30.000—, 25.000—, 20.000—, 15.000—, 12.000—, 10.000— in drugih manjših dobitkov.

Skupna vsota dobitkov pri tem žrebanju znaša

Din 56.927.000—

ki se izplačajo brez vsakih odbitkov.

V najsrečnejšem primeru se more v zvezi s premijo in dobitkom pri tem žrebanju zadeti na eno srečko

Din 3.200.000—

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Osebe, ki že igrajo v 35. kolu, naj svoje srečke IV. razreda zamenjajo za srečke V. razreda najdalej do 10. februarja letos.

Oni pa, ki še nimajo srečk, pa se žele udeleževati igre pri V. glavnem razredu, iste lahko nabavijo pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih podprodajalcih, ki so v vsakem večjem kraju, s plačilom cene in sicer:

za eno celo srečko Din 1000—
" polovično " Din 500—
" četrtinsko " Din 250—

Podrobna pojasnila o loterijskem načrtu in splošnem pravilniku dobite na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Radio postaja v Beogradu bo med dnevnimi vestmi vsakega dne žrebanja objavila tudi rezultat žrebanja za dobitke po Din 5000 in več.

Z nakupom srečk državne razredne loterije je vsak posameznik poleg osebne koristi, ki jo more imeti, obenem pomagal narodnemu blagostanju, obrtništvu, industriji in vojni invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno razdeli v omenjene namene.

Zahtevajte povsod „SLOVENCA“

Naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanec, da je umrl, previden s svetili zakramenti, v 61. letu starosti, gospod

Andrej Magister

staroupokojevec tobačne tovarne

v hiralnici sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 9, odkoder bo v torek, 1. februarja ob 4 popoldne pogreb k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. januarja 1938.

Sorodniki

in prijatelj staroupokojevec - sodelavec.

Odvzeta nam je, poklicana med angelece, naša

MARINKA

naš dragoceni zaklad. Umrla je po zelo kratki bolezni in otroški dobi še ne izpolnjenih šest let. Blagoslovitev trupelca bo na Sveščico pred hišo v Bezenškovi ulici 4 v Celju ob pol 10 in nato pogreb na pokopališču v Ljubljani ob 2 popoldne.

Celje, dne 30. januarja 1938.

Zalujoči starši

Pavla in inž. Jože Burger, njen bratec Jožek in sorodstvo.

JAVNOSTI!

Iz Beograda se pošilja po pošti pismo s firmo: Makso Tomič, trgovina s čevlji, Novi Sad, Vodnikova ulica 4, v kuverti na: »Bata« jugosl. tvornice gume i obuče, d. d. Borovo, katero je baje naš direktor Tomo Maksimovič napotil gospodu prof. dr. Bajkiču, v katerem želi dokazati, kako mi poizkušamo, da pridemo na nedovoljen način do odobrenja za otvoritev tovarne usnja.

To pismo so poslali naši konkurenti in so falzificirali podpis gospoda Maksimoviča. Oseba, katera je na kuverti označena kot pošiljalec, Makso Tomič, sploh ne obstoja v Novem Sadu, ne kot oseba, ne kot čevljarska delavnica, po uradnem poročilu uprave policije v Novem Sadu št. 1931, in Obrtnega združenja za mesto Novi Sad št. 165-938.

V zadnjem času so začeli čevljarji protestirati proti neopravičenemu dviganju cen obdelanega usnja in usmerjati svojo borbo proti tvornicam usnja. To falzificirano pismo ima namen, da že v naprej vsako akcijo za znižanje cen usnja razglasi za delo korupcije. Iz strahu, da ne dobimo odobrenja za otvoritev tovarne usnja in da z našo proizvodnjo ne znižamo cene usnju, kakor smo to storili pri obutvi, oni že v naprej blatijo one, kateri bi se v splošnem interesu zavzeli za otvoritev take tvornice z usnjem.

S tem odvrtnim falzifikatom so prišli naši neprijatelji, da bi našo firmo oblatili z blatom, v katerem žive. Ko jim klevete, s katerimi so obsipali našo družbo, in klevete, katere so okrog njega pletli, niso uspele, ker jih je naše delo razpršilo, so se lotili tega zahrbtnega in podlega falzifikata.

Proti neznanemu izvršilcu tega falzifikata bomo vložili tožbo pri državnemu pravdnistvu.

Da bi zopet razbili vsako sumnjo o falzifikatu tega pisma, se obvezujemo izplačati vsoto 100.000 dinarjev tisti osebi, katera bi dokazala, da to ni falzifikat.

Bata

jugosl. tvornice gume i obuče d. d.
Borovo

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonsko, 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Jutri

Na Kurešček
pelje na Svečnice avto-
bus ob 7 zjutraj izpred
Nebotičnika (prijava pri
Putniku) in ob pol 8 zj.
izpred Mestnega doma
(prijava 36-98).

Službeišcejo

1500 din dam
enemu, ki mi preskrbi
službo delavca. — Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 1439. (a)

Vnajem

Trgovski lokal
v večjem industrijskem
kraju takoj oddam. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod zn. »Trgovski lokal«
št. 1458. (n)

Službodob

Majerja
s 5 delovnimi močmi na
polovico sprejem. Knez
Sulovski, Bresternica,
p. Maribor. (b)

Starejši gospod

išče samostojno kuharico,
ki bi opravljala tudi hiš-
na dela in majhen vrt.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Dobra služba« 1176.

Obrt

Hočete li najboljše
in najcenejše? — Vsako-
vrstno pohištvo, trgovin-
ske opreme, stavbna dela
vseh vrst izvršuje za-
jamčeno solidno mizarstvo
podjetje ALBIN BELAK,
Maribor, Miklošičeva 2,
Slovenska ulica. — Naj-
nižje cene! (t)

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Razno

Specijalna
delavnica
za pre-
vi-
janje
in
popra-
vljanje elektromotorjev in
dinam. Kvalitetni elektro-
materijal in elektro-
torji svetovnoznane firme
»Siemens« vedno na zalogi.
Franjo Perčinlić
konces. elektropodjetje, Ljubljana,
Gospodarska c. 16, telefon 23-71.

Velika prodaja ostankov

od letnega in zimskega blaga po zelo znižanih
cenah pri trdki:

I. F. Goričar - Ljubljana
Sv. Petra cesta 29 in 30

tako na pr: krepdešini meter od Din 14.— naprej
ostanki volnenega blaga meter od Din 18.— naprej
ostanki barhenta za domače obleke od Din 11.50
naprej. Ostanki žameta meter od Din 16.— na-
prej, flanelasti meter od Din 5.50 naprej, ostanki
za plašče in kostume meter od Din 26.— naprej,
ostanki moških štof meter od Din 35.— naprej,
kakor tudi razne pletenine in trikotaža, zimske
rjuhe in deke ter sploh vsemu zimskemu blagu
globoko znižane cene!

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tvrševa cesta
(palača Pošta dom)

Posredstva

Kunaver Ludvik
gradbeno-strokovno na-
obrazeni posredovalec —
Cesta 29, oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
daj večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni cenilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

SOBE

ODDAJO:
Elegantno sobo
v strogem centru ob sod-
niji, separirano, s kopal-
nico, z novim modernim
pohištvom, takoj oddam.
Informacije: Resljeva 4
ali telefon 48-27. (s)

Pohištvo

Kvalitetne spalnice
in kuhinje prodaja naj-
ugodnejše pohištvo Malen-
šek, Celovška cesta 258.

Spalnico

Jesenovo, kombinirano s
cvetličnim jesenom, 12
kosov, prodaja za 6000 din
Josip Štolfa, mizarstvo,
Krašnja, p. Lukovica. 8

Prodamo

Najboljši
irboveljski
premog
brez prahu
koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohoričeva 5 Telefon 20-55

»Kappel«

pisalni stroji
nemški kvalitetni izdelek.
Najboljši material, lahek
tek, najmodernejša kon-
strukcija. Večletno jam-
stvo. — Tudi na obroke.
V vseh velikostih in ce-
nah pri gen. zastopstvu

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44
nasproti hotela »Meran«

Pri hripl, prehladu, nahodu
poskusite novo sredstvo

VUTOX

ki Vam more pomagati in Vas osvoboditi težav.
Dobiva se v vseh lekarnah.
Steg a. d., Beograd. Reg. S. P. br. 941 z dne 22. X. 1937.

**Kupujte pri trgovcih ki inserirajo
v »SLOVENCU«! Zadovoljni boste!**

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno
vest, da nas je danes za vedno zapustil naš ljubljani soprog,
dobri oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Vaclav Plachota

krojaški mojster in posestnik

v 77. letu starosti. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo,
2. februarja ob pol dveh popoldne iz hiše žalosti, Galjeveca 3,
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Maribor-Krsice, dne 31. januarja 1938.

Barbara, soproga; Bogomil, Vaclav, Ivan, Stanislav, sinovi
in ostalo sorodstvo.

+

Dobri moj mož, naš oče in stari oče, gospod

Anton Černe

železničar v pokoju

nas je dne 30. januarja, previden s sv. zakramenti, v starosti
73 let, neutolažene za vedno zapustil.

Pogreb bo v torek, dne 1. februarja ob 4 popoldne na župno
pokopališče v Litiji.

Rajnega priporočamo v molitev in blag spomin!

Litija, dne 30. januarja 1938.

Zalujoča žena in družine: Černe, Legan, Lane.

Vzajemna posojilnica

r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge in stare vloge izpod 5.000 Din se na za-
htevo vsak čas v celoti izplačajo.

Nedvignjene stare vloge izpod 5.000 Din se bodo
smatrale s 1. majem 1938 za nove vloge.

Vsaletna posojilnica daje kratkoročna posojila.